

План развоја општине Ириг 2023-2030.

Садржај

Садржај	2
Уводна реч председника.....	3
Листа скраћеница.....	1
Увод.....	2
1. Процес израде.....	2
2. Преглед и анализа постојећег стања	3
Географски положај.....	3
Демографски трендови	4
Природни ресурси.....	4
Економски развој и структура привреде.....	5
Подстицаји и улагања.....	6
Тржиште рада	7
Зараде	8
Пољопривреда и шумарство	9
Туризам	10
Комунална инфраструктура.....	10
Заштита животне средине	17
Образовање.....	19
Здравствена заштита	20
Социјална заштита.....	20
Култура, спорт и омладинска политика.....	21
SWOT анализа	23
3. Визија	28
4. Приоритетни циљеви и мере.....	28
Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац: Комунална инфраструктура и заштита животне средине.....	33
Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац: Друштвени развој	50
Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац: Привредни развој.....	63
5. Овир за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање	85
Праћење спровођења	85
Вредновање.....	85
Извештавање	86
6. Прилог	86
Слике, табеле, графикони.....	86

Уводна реч председника

Поштовани суграђани,

Пред вама је План развоја општине Ириг за период 2023-2030. године, кључни стратешко- плански документ који ће у наредном периоду бити главна смерница за даљи развој наше општине.

Како је претходна Стратегија одрживог развоја Општине Ириг 2014-2020. истекла, било је неопходно израдити документ којим се локална самоуправа припрема за реаговање на нове изазове.

Сачињен је један свеобухватни приступ развоју локалне заједнице кроз четири приоритетних области:

- Развој инфраструктуре
- Екологија и заштита животне средине
- Друштвени развој и
- економски развој.

Израда овог документа захтевала је пуно ангажовање радних група које су биле формиране по приоритетним областима, учешће свих носилаца локалног развоја из јавног, привредног и цивилног сектора, као и вас грађана.

Иза нас је огроман труд и велики посао који смо заједнички урадили како бисмо сачинили смернице које ће бити путокази свима нама, шта треба да радимо, шта да унапређујемо, а шта да сачувамо од заборавља за наше будуће генерације.

Овде се наш посао не завршава. Како смо заједнички дефинисали циљеве које морамо остварити, исто тако морамо и пратити њихову реализацију и ефекте које смо желели постићи.

Желели смо само једно - да учинимо средину у којој живимо лепшом, да створимо услове да наши млади остају у на селу и да наша општина Ириг живи кроз остварење визије – Ириг винска престоница Србије.

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ
Тихомир Стојаковић

Листа скраћеница

ЈЛС	Јединица локалне самоуправе
ЗПС	Закон о планском систему
РСЈП	Републички секретаријат за јавне политике
СКГО	Стална конференција градова и општина
ЦСР	Центар за социјални рад
АП	Аутономна Покрајина
ПУ	Предшколска установа
ППП	Припремни предшколски програм
ЈП	Јавно предузеће
ОШ	Основна школа
ОУ	Општинска управа
ПТД	Пројектно-техничка документација
ОНБ	Општинска народна библиотека
ЕУ	Европска унија

Увод

План развоја ЈЛС је документ развојног планирања, и као такав представља плански документ најширег обухвата и највишег значаја за јединицу локалне самоуправе¹. План развоја општине Ириг израђен је у складу са Законом о планском систему Републике Србије (у даљем тексту: ЗПС), усвојеним 19. априла 2018. године² и пратећим уредбама: Уредба о методологији за управљање јавним политикама; Уредба о методологији за израду средњорочних планова органа државне управе и Уредба о обавезним елементима плана развоја аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Поред наведених уредби, Општина је током процеса израде Плана развоја, у потпуности консултовала Смернице за израду планова развоја јединица локалне самоуправе израђене од стране СКГО, у сарадњи са РСЈП. Наведене смернице представљају детаљан методолошки водич кроз процес израде Плана развоја ЈЛС.

Усвајањем ЗПС успостављен је систем координисаног, ефикасног и транспарентног планирања, са циљем увођења система одговорности за резултате и мерење ефикасности рада јавне управе. Када је реч о јединицама локалне самоуправе, ЗПС уређује обавезу локалне власти да, у складу са дефинисаном методологијом и уједначеним општим приступом, планира јавне послове у својој надлежности. ЈЛС је, према Закону о локалној самоуправи, у обавези да планира, уређује и управља јавним пословима у својој надлежности, а од интереса за локално становништво. Законом о планском систему наведена обавеза је стављена у јасан системски оквир, јасно утврђену методологију, апострофирајући транспарентност процеса кроз укључивање локалних актера кроз систем консултација. У циљу транспарентности самог процеса, општина Ириг је путем званичне интернет странице Општине редовно јавност обавештавала о процесу израде Плана развоја и свим активностима, а редовно су објављивани и сви материјали који су пратили процес израде Плана развоја.

Процес израде Плана развоја општине Ириг обухватио је неколико фаза, јасно дефинисаних и структурираних, а спроводио се кроз јавне консултације са свим заинтересованим странама. Приликом израде Плана развоја, општина Ириг водила је рачуна о усклађености са документима развојног планирања/јавних политика на националном и регионалном нивоу, а пре свега са Циљевима одрживог развоја датим у оквиру Агенде 2030 и преговарачкм поглављима са ЕУ.

1. Процес израде

Општина Ириг је приликом израде Плана развоја за период 2023 – 2030. у потпуности поштовала методологију и инструкције дате у оквиру Смерница за израду планова развоја ЈЛС, као и елементе дефинисане Законом о планском систему Републике Србије и пратећих уредби. Процес израде Плана развоја у смислу фаза и њихових међусобних веза представљен је на слици 1. Фазе процеса израде имају јасну хронологију, завршетком једне фазе започиње друга фаза. Јавне консултације су активност која је континуирана и која је била укључена у све фазе израде Плана развоја. Консултације су се спроводиле кроз радне и консултативне састанаке, али и кроз јавно

¹ Смернице за израду планова развоја јединица локалне самоуправе

² Службени гласник РС, бр. 30/18.

објављивање информација и докумената проистеклих из процеса израде Плана развоја. Такође, прикупљање и обрада података представљају континуиране процесе који се прожимају кроз више фаза процеса израде Плана развоја.

Слика 1. Процес израде Плана развоја

Извор: Смернице за израду планова развоја јединица локалне самоуправе

2. Преглед и анализа постојећег стања

Географски положај

Општина Ириг се налази у централном делу Срема, на јужним обронцима Фрушке горе. Данас општину Ириг сачињавају насеља: Ириг, Врдник, Нерадин, Гргетег, Крушедол Прњавор, Крушедол, Велика Ремета, Шатринци, Добродол, Ривица, Јазак, Мала Ремета. Територија општине Ириг простире се у висинском распону од 418 m надморске висине тј. северни део општине има надморску висину 444 m апсолутне висине на самом гребену Фрушке горе, у пределу Иришког венца и 522 m над морем код Исиног чота. Јужни део општине у долини Борковачког потока има надморску висину 110 m, односно 104 m у доњем делу јазачког атара. Са површином од 226 km², убраја се у групу мањих војвођанских општина. Северну границу подручја чини венац Фрушке горе од Банстола до Црвеног чота. Одатле целим својим простором, подручје се спушта преко јужних падина планине, допирући све до сремске равнице, у правцу исток-запад око 20 km и у правцу север-југ 13 km. Подручје општине смештено је између пет општина: Рума, Сремска Митровица, Беочин, Сремски Карловци и Инђија.

Демографски трендови

У општини Ириг према последњим доступним подацима из 2021. године живи 9.662 становника. Посматрајући период од 1961. године па до данас, број становника је смањен за 33,6%. Када је у питању старосна структура становништва, према подацима из 2021. године, просечна старост у општини Ириг износи 46,3 године, што се сматра неповољном статистиком у односу на ниво области (Сремска) где просечна старост износи 44,5 година и у односу на национални просечан узраст од 44,9 година.

Посматрајући старосну структуру становништва општине Ириг, удео старијег становништва од 65 и више година као % укупног становништва износи 25,3%, што је за 3,23% неповољнији податак у односу на Сремски регион (22,07%) према последњим доступним статистичким подацима из 2021. године. Радно способно становништво чини удео од 62,5%, док удео младих у укупном становништву посматраног подручја износи 12,2%. Када је реч о миграционом салду становништва, који представља разлику броја досељеног и броја одсељеног становништва, посматрано по регионима Републике Србије, у 2021. години је поред Београдског региона, Регион Војводине остварио позитиван миграциони салдо. Миграциони салдо на нивоу покрајине износи 974, на нивоу Сремског региона износи -56, док је на нивоу општине Ириг такође остварен негативан миграциони салдо од -33, што је показатељ смањења броја становника на територији општине према последњим доступним статистичким подацима из 2021. године.

Природни ресурси

Настанак рељефа на овим просторима условљен је дугим процесом отапања Панонског мора, те настанка и формирања Фрушке горе. На територији општине сусрећу се стене различите старости, од старијег палеозоика до савременог холоцена. У погледу рељефа општина обухвата две основне геоморфолошке целине: јужну подгорину Фрушке горе и фрушкогорску лесну зараван.

Климу општине Ириг можемо посматрати у склопу климе Панонске низије, која је првенствено условљена географским положајем овог простора. Највећи утицај на климатске карактеристике општине Ириг има њен географски положај и чињеница да се територија општине простира у висинском распону од 104 до 522 м апсолутне висине. Клима Фрушке горе се разликује од околних низијских предела, захваљујући њеној специфичној морфологији и орографском утицају на климатске прилике. По свом географском положају Фрушка гора припада области умерено-континенталне климе, а најизраженији утицаји су из северних и источних степских области, али осећа се и утицај западне влажне атлантске климе.

Општина Ириг се налази у умерено континенталном климату, који се одликује топлим и сувим летима, прохладним зимама и јасно израженим прелазним годишњим добима. Јесен је топлија од пролећа. Средња годишња температура ваздуха је 10,60С. Према напред наведеним подацима закључује се да је најтоплији месец у години август са температуром од 21,0С, најхладнији месец у години на читавој територији општине Ириг је јануар са уједначеном температуром ваздуха од -0,80С. Средње месечне температуре ваздуха у току зимских месеци не прелазе +20С те као такве омогућавају задржавање снежног покривача па самим тим и одвијање различитих спортских и рекреативних активности на снегу. Према годишњем току температуре може се

закључити да главна туристичка сезона траје од маја до почетка октобра, када су могуће све активности на отвореном простору

Хидрографску слику општине чине бројни извори, бунари и потоци. Општина Ириг богата је површинским водама. Од свих фрушкогорских општина општина Ириг има највише водотокова. Извори се јављају на много места и бројни су, али су свакако најпознатији поток Јеленци, Банковачки поток, Међеш, Мургин точак, Старо Хопово и Будаковачки извор.

На подручју општине Ириг јављају се још и крашке подземне воде и термоминералне воде. Термоминералне воде јављају се у Врднику и Хопову. Врдничка термоминерална вода избија из рударског окна старог рудника. Ту је до 1968. године био познати Рудник мрког угља.

Такође на подручју општине постоје и два вештачка акумулациона језера, а то су Банковачко језеро и језеро Добродол. Оба језера намењена су наводњавању околног земљишта, али пружају изванредне услове за развој риболова.

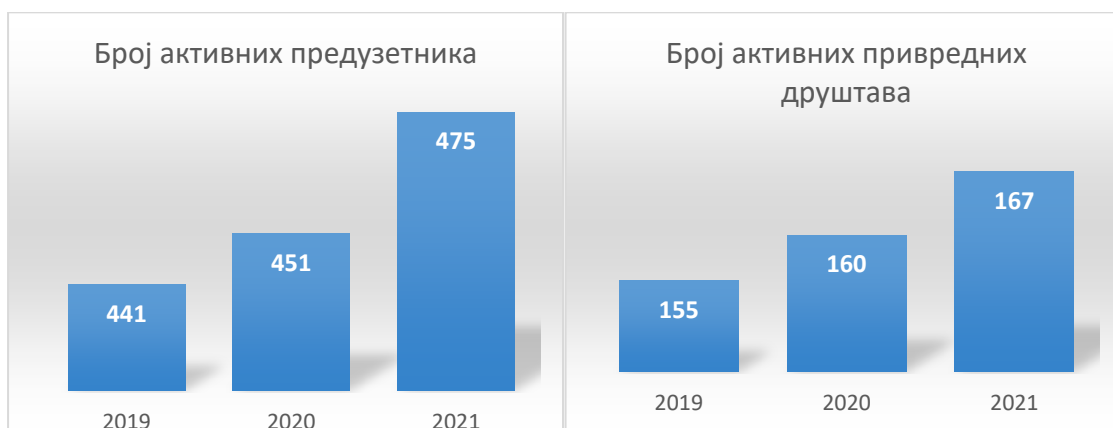
Флористички и фаунистички општина Ириг условљена је рељефом, али и климом, хидрографијом и другим факторима. Поред шума на Фрушкој гори сусрећу се и травне површине. Такође ово подручје богато је лековитим биљем. Доста богата флора пружа изванредне могућности за живот дивљачи. Фрушка гора има доста разноврсне дивљачи, те као таква пружа изванредне услове за развој лова.

Економски развој и структура привреде

Према подацима Агенције за привредне регистре, у периоду од 2020. до 2023. године, нису присутне велике осцилације у броју активних привредних друштава. Број новооснованих привредних друштава је показује благи, али континуирани пад. Број привредних друштава на 1000 становника у периоду 2019-2021. током посматраног периода је прилично уједначен, док број привредних друштава на 1000 становника општине Ириг (просек 2019-2021.) износи 16,33 и виши је од просека Сремске области (просек Сремске области 2019-2021 износи 14,24).

Нето ефекат оснивања нових привредних друштава у 2021. години износи 3,3 (значајан раст у односу на раније године када није прелазио 1.8), и значи да се на 10 угашених привредних друштава отвори 33 нова, што је више од нивоа Сремске области (просек 2017-2021. износи 1,67). Када је у питању број предузетника на 1000 становника, евидентан је раст. У 2021. години, број предузетничких радњи на 1.000 становника износи 49, што је за око 35% више од просека области, где показатељ износи 36,5 предузетника на 1.000 становника. Нето ефекат оснивања нових предузетника континуирано расте (уз благи пад у 2020. години – ситуација са Ковид пандемијом), и у 2021. вредност показатеља је 2,2, што значи да се на 10 угашених предузетничких радњи, отвори 22 нове.

Графикон 1. Број активних привредних друштава и предузетника

Извор: Агенција за привредне регистре

Свакако један од најважнијих ресурса општине Ириг су природни ресурси за развој пољопривреде и туризма, као два најзначајнија развојна сектора. Пољопривреда је посебно значајна због свог великог утицаја и на друге секторе, пре све на сектор који запошљава изузетно велики број људи, а реч је прехранбеној индустрији. Виноградарство представља један од најважнијих сегмената пољопривредних активности на подручју општине Ириг. Карактеришу је одлични климатско-геолошки услови, дуга традиција бављења виноградарством и подрумарством, као и препознатљивост географског порекла фрушкогорских вина. Друга најважнија област пољопривреде свакако је воћарство, а највише површина под плантажним воћњацима су засади јабуке (око 40% укупних површина под плантажним воћњацима), затим брескве, вишње, крушке и шљиве, док далеко мање има површина под засадима кајсије, трешње, дуње, али и под орасима, лешницима и бадемима.

Водеће гране у развоју индустријске производње су прехранбена индустрија, метална и индустрија грађевинских материјала. Развој прехранбене индустрије заснива се на преради воћа и грожђа, производњи сточне хране и кланици. Метална индустрија сконцентрисана је углавном у Врднику где послују предузећа за производњу опреме, прибора и машина, сечење материјала воденим млазом и др. Индустрија грађевинског материјала и њен развој засновани су на постојећем сировинском потенцијалу, пре свега глини, на бази које је подигнута циглана у Иригу, која је у приватном власништву. Највећи привредни потенцијал има свакако прерађивачка индустрија пољопривредних производа, и на истој би требао да буде заснован будући развој.

Подстицаји и улагања

Јединица локалне самоуправе је највећи корисник подстицаја регионалног развоја. Према подацима Агенције за привредне регистре, у периоду 2019-2021. Општинска управа је учествовала са нешто преко 50% у подстицајима регионалног развоја просечно годишње, са тим да је у 2021. години учествовала са чак 75%. Потом следе микро, мала и средња предузећа са нешто преко 20%, а затим пољопривредна газдинства, док остали корисници имају далеко мањи удео.

Највећи део подстицаја се односи на развој саобраћајне инфраструктуре и пољопривреде, при чему се у највећој мери користе бесповратна финансијска подршка

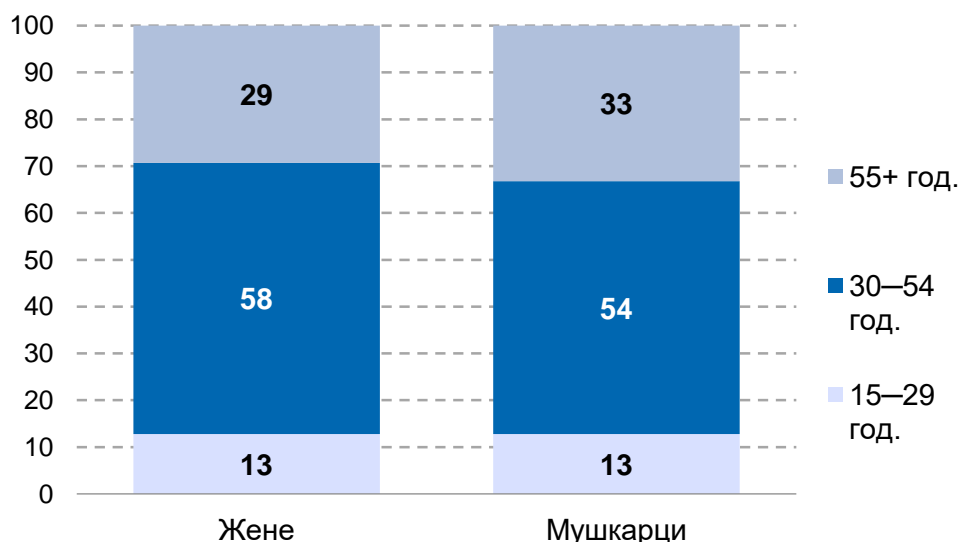
и бесповратне субвенције, а највећи реализатори ових подстицајних средстава јесу Управа за капитална улагања АП Војводине и Министарство финансија³.

Укупно остварене инвестиције у нова основна средства на територији општине Ириг⁴ у 2020. години износиле су 807.886.000 динара, од чега највише о сектору пољопривреде, шумарства и рибарства (501.270.000 дин.), што је изузетан раст у односу на раније године, изузев 2019. у којој су се догодила специфично значајна улагања у облику грађевинских радова (Извор података: РЗС, Општини и региони, 2021 (подаци 2020.), подаци се односе на велика и средња предузећа.

Тржиште рада

Регистрована запосленост према општини пребивалишта у односу на број становника на територији општине Ириг је у 2021. години износила 30%, што је мало испод просека Сремске области (33%), као и просека РС (33%). Број запослених је у периоду од 2017. до 2021. године растао по просечној годишњој стопи од 4,16%. У 2021. години, од укупног броја запослених, чак 67,3% је запослено у правним лицима, 27,9% чине приватни предузетници и запослени код њих, док је 4,8% регистровано као индивидуални пољопривредници. У 2021. години, регистровано је 93 незапослена лица на 1000 становника (НСЗ). Највећа незапосленост (56%) је у старосној групи 30-54 године, док је удео незапосленост жена и мушкарца готово једнака (у 2022. години, незапослени мушкарци 383, жене 391).

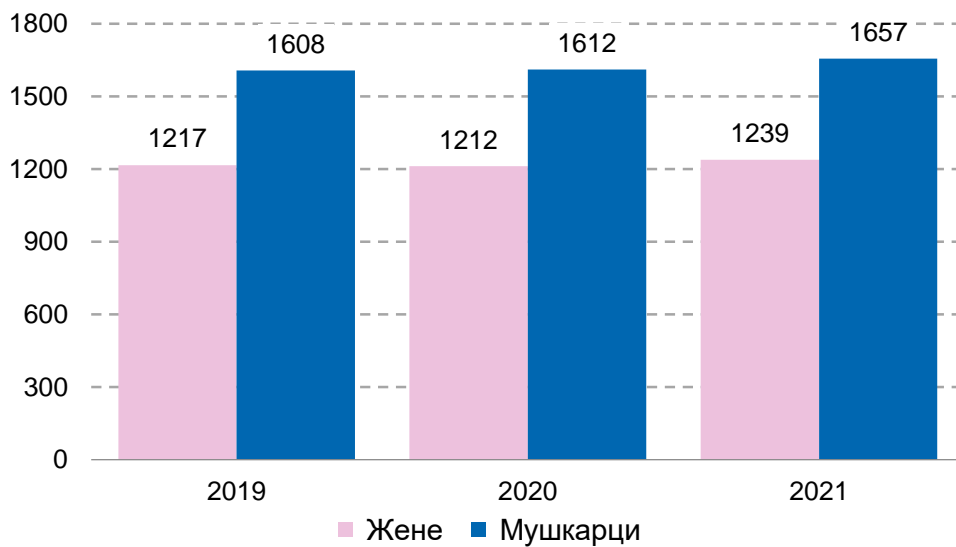
Графикон 2. Учешће незапослених према старосним групама и полу у укупном броју незапослених, 2022. (%)

Графикон 3. Регистровани запослени према општини пребивалишта, 2019–2021.*

³ Регистар мера и подстицаја привредног развоја, Агенција за привредне регистре

⁴ Општине и региони у Републици Србији 2021, Републички завод за статистику.

Извор: ДевИнфо, Статистика запослености и зарада, РЗС

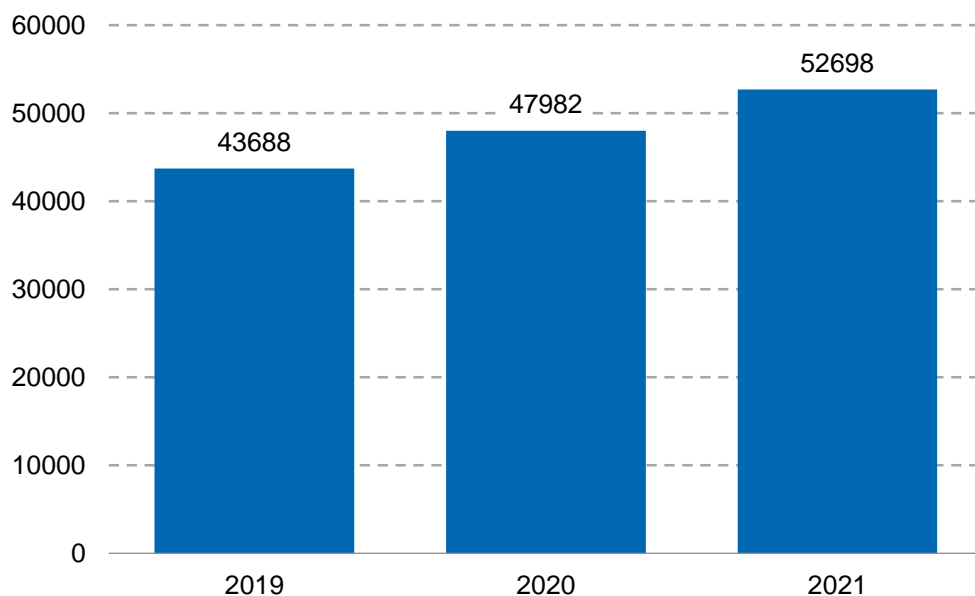
* Од 2015. укључени су и регистровани индивидуални пољопривредници

Највећи број запослених на територији општине Ириг је у сектору прерађивачке индустрије. У 2020. години је у сектору прерађивачке индустрије било запослено 19,4% укупног броја запослених, што указује на изузетан значај ове делатности на територији Општине. Након прерађивачке индустрије, значајан број запослених је и у сектору услуга смештаја и исхране, 16,4 % укупног броја запослених (податак 2021, аналитички сервис ЈЛС).

Зараде

На територији општине Ириг, просечне нето зараде су у просеку или нешто мало ниже од општина са којима су упоређиване, ниже су од просека Сремске области као и просека Републике Србије. Посматрајући тренд, просечне зараде без пореза и доприноса, по запосленом имају растући тренд у посматраним годинама. Просечна зарада је у 2021. години износила 52.698,00 динара (Статистика запослености и зарада, РЗС).

Графикон 4. Просечне зараде без пореза и доприноса*, 2019–2021. (РСД)

* Од 2018. просечне зараде не односе се на општину рада, него на општину пребивалишта запослених

Пољопривреда и шумарство

Површина општине Ириг под шумом је 25,9%, што представља показатељ 15.1.1 Површина под шумама као удео у укупној копненој површини у оквиру Циља одрживог развоја број 15. Показатељ је виши од већине општина и територији АП Војводине. Овај показатељ је нешто нижи од показатеља на нивоу Републике Србије који износи 31,1% (извор: РЗС).

За област пољопривреде и руралног развоја у општини Ириг задужена је „Служба за привреду и локални економски развој“, која обавља и различите друге активности. Како се пољопривреда сматра веома битном привредном активношћу на територији општине Ириг, од значаја је добро постављена одговорност у оквиру организационе структуре Општине за ову област. Ириг припада ПСС Рума која је део система пољопривредно саветодавних и стручних служби Републике Србије, а обухвата општине Ириг, Рума и Инђија, и има статус подручне ПСС. Узимајући у обзир природне карактеристике, квалитет земље, воду, климатске услове, општина Ириг има значајан потенцијал за развој пољопривредне производње.

Најзначајније пољопривредне области су виноградарство и воћарство, док ратарство заузима највећи део површина а то су углавном следеће културе: кукуруз, пшеница, сунцокрет и шећерна репа. Ратарску производњу и даље карактерише уситњеност поседа, застарела механизација, екстензиван начин производње, недовољно наводњавање, мада има квалитетних помака у овом правцу. Када је реч о баштама, скоро све површине се налазе на отвореном, а врло мали број у заштићеном простору (пластеници, стакленици). Најзаступљенији повртарски производи су парадајз и лубеница. Углавном се ради о индивидуалним произвођачима, са екстензивним начином производње и уситњеним поседима.

Виноградарство представља један од најважнијих сегмената пољопривредних активности на подручју општине Ириг. Карактеришу је одлични климатско-геолошки услови, дуга традиција бављења виноградарством и подрумарством, као и препознатљивост географског порекла фрушкогорских вина. На територији општине

Ириг се налазе три најзначајније винарије по количини произведеног вина и то: „Ковачевић“, „Мачков Подрум“ и „Деурић“. Такође, постоји удружење „Црвена птица“ чији су чланови произвођачи грозђа и вина са ознаком географског порекла, а налазе се на територији Срема. Напоменуте винарије општине Ириг су чланице удружења заједно са другим винаријама у Срему.

Највише површина под плантажним воћњацима су засади јабуке, брескве, вишње, крушке и шљиве. Овде је потребно указати и на значај развоја пчеларства на територији општине Ириг, пре свега због чињенице да је велики део територије општине по шумом. На територији општине је према Попису има 964 кошнице (податак из 2012.). Подаци у области пољопривреде дати су на основу последњег пописа 2012. године.

Туризам

Туризам као привредна делатности је на територији општине Ириг препознат као један од приоритета и носилаца економског развоја заједнице. То је последица чињенице да општина Ириг има добар географски положај, да добрим делом своје територије припада Националном парку Фрушка гора и да се налази у близини највећих туристичких емитивних центара Београда и Новог Сада. Основу развоја туризма представља бањско-рекреативни туризам са бањом Врдник, познатом по својој термалној и лековитој води, лечењу реуматских обољења, спортских повреда, али и по својим рекреативно-забавним садржајима. Према Стратегији развоја туризма Републике Србије 2016 – 2025., општина Ириг препозната је у оквиру туристичке дестинације ”Нови Сад, Фрушка гора и Сремски Карловци”. Ириг се простире на око 25% површине Фрушке горе, најстаријег националног парка у Србији. Национални парк представља највеће ограничење, али и највећи ресурс за развој туризма подручја. Ограничења се односе на рестриктивне мере развоја инфраструктуре, градње, аграрних активности у зависности од степена заштите одређених делова Националног парка. Са друге стране, постојећа инфраструктура у зони заштите омогућава добре услове за развој туристичких производа. Северном границом општине се простиру највиши врхови Националног парка (Црвени чот - 539 мнв, Исин чот - 522 мнв, Краљева столица - 495 мнв) који су повезани гребенским асфалтним путем (Фрушкогорски пут). Том саобраћајницом се може доћи до већине туристичких објеката у Националном парку, а који су на територији општине Ириг. Према подацима о запослености по секторима, у сектору услуга смештаја и исхране запослено је у последњих пар година негде у просеку 16,4% укупног броја запослених, што говори о великом развојном значају овог сектора на територији општине Ириг (податак 2021.). Овај показатељ представља локализовани показатељ 8.9.2 Циља одрживог развоја број 8 (оригинални показатељ: Удео радних места у одрживој туристичкој привреди у односу на укупан број радних места у туризму). Општина Ириг има основану туристичку организацију, која делује као директни буџетски корисник.

Комунална инфраструктура

Снабдевање водом за пиће

Водоснабдевање на територије Републике Србије се реализује кроз 18 регионалних система за снабдевање водом. Општина Ириг припада Сремском регионалном систему

водоснабдевања. На територији општине Ириг постоје 5 локалних изворишта: Прњавор-Крушедол, Шатринци-Добродол, Нерадин, Јазак и Мала Ремета.

Локално извориште Прњавор-Крушедол поседује један бунар који је избушен 1999. године, капацитета 2,5 l/sek. Уз бунарску конструкцију инсталиран је аутоматски уређај за механичку филтрацију, деферизацију и деманганизацију воде. Пречишћена вода, вода квалитета воде за пиће, дефинисана Правилником о квалитету воде за пиће, иде даље у систем за водоснадевање насеља.

Локално извориште Шатринци – Добродол има један бунар који је избушен 2006. године, капацитета 4 l/sek.

Локално извориште Нерадин- у непосредној близини, у атару села Нерадин налазе се два бунара од којих је само један у функцији. Бунар који снабдева село Нерадин водом бушен је 2019. године, капацитета 0,5 l/sek.

Локалним извориштем Мала Ремета не управља ЈП „Водовод Рума“, док локалним извориштем Јазак од 2023.године управља ЈП „Водовод Рума“. Оба села поседују по један бунар. У насељу Јазак поред постојећег бунара који је изграђен 2007. године у току 2022. године избушен је нови бунар као алтернатива за постојећи.

Насељена места Ириг, Врдник, Ривица прикључена су на Регионални систем водоснабдевања.

Водоводни систем у насељеном месту Ириг се допуњује водом из три бушена бунара смештена у јужном делу насељеног места. Бунар Ириг (ИЕБИ-1) је избушен 1979. године. Током 2016.године исти је ревитализован и тренутно је у експлоатационом режиму. Капацитет бунара је 4 l/sek. Током 2018. године у Иригу избушен је бунар ИЕБИ-2 капацитета 8 l/sek. Године, 2021. избушен је бунар ИЕБИ-3 капацитета 7 l/sek Бунари ИЕБИ-1, ИЕБИ-2. и ИЕБИ-3 су експлоатацији и служе као допуна регионалном систему водоснабдевања насеља Ириг.

У Врднику постоји бунар који је избушен 1979. године. Исти је ван функције. Током 2017. године ЈП „Водовод Рума“ је вршио физичко-механичку ревитализацију бунара која није дала жељене резултате. Изменама и допунама Плана генералне регулације насеља Врдник, општине Ириг, планирано је извориште у југоисточном делу насељеног места.

За функционисање делатности снабдевања водом одговорно је ЈКП „Водовод“ Рума из Руме.

Водоводна мрежа у Иригу и Врднику је грађена осамдесетих година и од тада није знатно улагано у реконструкцију исте. У Врднику су посебно повећане потребе за водом, обзиром да је изграђено више хотела, смештајних објеката, стамбених објеката. Број становника у летњем периоду је дуплиран када и долази до отежаног водоснабдевања, поједини делови насеља остају без воде

Организовано водоснабдевање обезбеђује се са изворишта „Фишиеров салаш“ и „Сава I“ код Јарка и фабрике за прераду воде на Фишиеровом салашу, путем транзитних цевовода и секундарне водоводне мреже по насељима као и ЦС Борковац.

Од укупне произведене количине воде у Руми, 30% се дистрибуира потрошачима општине Ириг, насеља Ириг, Врдник и Ривица. До сада испоручених 66 л/сек потрошачима насеља Ириг, Врдник, Ривица и викенд зонама на покривају потрошњу у летњим данима, па се не може очекивати обезбеђење довољне количине воде за нове привредне, стамбене и викенд објекте као и туристичке капацитете који се увелико граде.

Из црпне станице „Борковац“ (Рума), вода се шаље ка потрошачима у Иришку општину преко цевовода ПВЦ Ø 300. Овај цевовод се грана на два цевовода Ø 200, један крак према Иригу а други према Врдник.

У насељеним местима општине Ириг (Нерадин, Крушедол, Шатринци), водоснабдевање је организовано кроз три одвојене водоводне мреже и 96,5% домаћинстава је прикључено на водоводни систем.

За насељена места у Општини Ириг: Јазак, Мала Ремета, Гретег и Велика Ремета потребно је успоставити односно обезбедити водоснабдевање водом квалитета воде за пиће.

У селима Јазак и Мала Ремета изграђена је разводна водоводна мрежа као и по један бунар. Овим извориштима не управља ЈП „Водовод Рума“.

Табела 1. Прикљученост домаћинства на водоводну мрежу

Општина	Област	Степен развијености	Назив индикатора	Јединица мере	Вредност индикатора				
					2018	2019	2020	2021	2022
Ириг	Сремска област	III група (60%-80% републичког просека)	Домаћинства прикључена на водоводну мрежу	Број	5004	5175	5265	5318	5426
			Домаћинства прикључена на водоводну мрежу, као % укупног броја домаћинстава	%	96,5	96,5	96,5	96,5	96,5

Извор: Аналитички сервис ЈЛС

Део напојног цевовода Ø300 за насеље Ириг цца (цирка) 400м, као и цевовод Ø200 на улазу у насеље Ириг (локација Циглане) у дужини од 700м неопходно је заменити АЦ (азбест цемент) са ПЕ (полиетилен) цевоводом.

Замена азбестних цеви у периоду од последњих пет годинаније није вршена.

Отпадне воде

На територији општине Ириг само два општинска места имају изграђену, делимично, канализациону мрежу, Врдник и Ириг.

У насељу Врдник канализациони систем је сепаратног типа, раздвојена је мрежа фекалне и атмосферске канализације. Дужина канализационе мреже у Врднику је око 18 км.

Осамдесетих година прошлог века изграђен је пречистач отпадних вода „ПУТОКС“. Уређај за пречишћавање отпадних вода је капацитета 2.000 еквивалент становника. Услед повећања броја становника и корисника канализационог система овај капацитет је превазиђен, уређај за пречишћавање отпадних вода је морао бити стављен ван функције. Отпадне воде се упуштају директно у маловодни мелирациони канал Добочаш до Павловачког језера. Изменама и допунама Плана генералне регулације насеља Врдник, општине Ириг дефинисана је нова локација пречистача отпадних вода. Канализациона мрежа у Иригу је такође сепаратног типа. Укупна дужина канализационе мреже је око 10 км. Отпадна воде се упуштају директно у Батиначки поток код локације „аутобуска станица“. Из разлога непостојања пречистача комплетна канализација се упушта преко Батиначког и Јеленачког потока у маловодни

мелирациони канал Кудош, и каналом тече у дужини од 8 км кроз атар Руме и Јарка до реципијента, реке Саве.

Табела 2. Домаћинства прикључена на канализациону мрежу

Општина	Област	Степен развијености	Назив индикатора	Јединица мере	Вредност индикатора				
					2018	2019	2020	2021	2022
Ириг	Сремска област	III група (60%-80% републичког просека)	Домаћинства прикључена на канализациону мрежу	Број	3316	3665	3727	3764	3810
			Домаћинства прикључена на канализациону мрежу, као % укупног броја домаћинстава	%	95	95	95	95	95

Извор: Аналитички сервис ЈЛС

Становање

Укупан број становника у општини Ириг је 2011. године износио 10866 док је укупан број станова за становање износио 4881 .

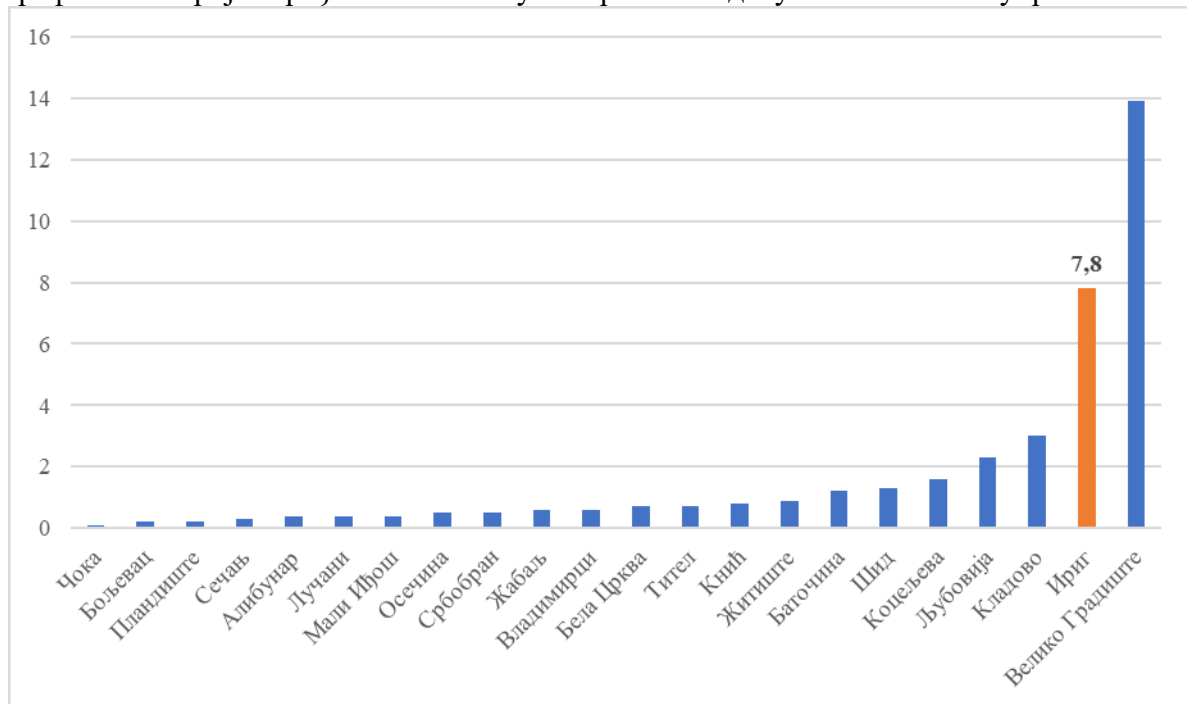
Број настањених станова је износио ??? од којих је ??? било у власништву станара.

Табела 3. Број изграђених станова

Општина	Област	Степен развијености	Назив индикатора	Јединица мере	Вредност индикатора				
					2018	2019	2020	2021	2022
Ириг	Сремска област	III група (60%-80% републичког просека)	Број изграђених станова	Број	4	14	12	26	78
			Изграђени станови на 1000 становника	Број	0.4	1.4	1.2	2.6	7.8

Извор: Аналитички сервис ЈЛС

Графикон 1. Број изграђених станова у изабраном моделу локалних самоуправа

Извор: СКГО

Саобраћајна инфраструктура

Општина Ириг је због свог специфичног географског положаја оријентисана искључиво на друмски саобраћај. Према претходном развојном планском документу општине Ириг, будући концепт друмског саобраћаја на простору Општине је замишљен као систем саобраћајних капацитета различитог хијерахијског нивоа који ће омогућити задовољење свих потенцијалних захтева, високог комфора, доступности и високог нивоа интернасељског повезивања уз омогућавање оптималног опслуживања атара сировинског залеђа, као значајног извора привредних активности на територији општине Ириг .

Табела 4. Путна инфраструктура

Општина	Област	Степен развијености	Назив индикатора	Јединица мере	Вредност индикатора 2019
Ириг	Сремска област	III група (60%-80% републичког просека)	Дужина путева	км	109.43
			Густина путева	км/км ²	0.5
			Путнички аутомобили	Број	2828
			Путнички аутомобили на 1000 становника	Број	284

Извор: Аналитички сервис ЈЛС

Кроз општину Ириг пролазе државни путеви IB реда, као и државни путеви IIБ реда. Државни пут IB реда бр. 21 (М-21), Нови Сад – Ириг – Рума – Шабац – Коцељева – Ваљево – Косјерић – Пожега – Ариље – Ивањица – Сјеница, се утврђује у оквиру новог путног коридора, као вишетрачни пут на основном путном правцу ДП бр.12 (М-7) – Е-75 - Нови Сад – Рума – Шабац – Лозница – граница БиХ. Овај путни коридор проистиче из ППРС и РПП АПВ и као такав пренет у оквиру деоница које се налазе на територији општине Ириг. Такође је утврђен оптималан број и врста раскрсница узимајући у обзир да се ради о вишетрачном путу који захтева комплексније сагледавање саобраћајних, просторних, урбанистичких и других услова укрштања. Основни циљ реализације овог путног правца је побољшања саобраћајних услова (проточност и еколошки аспект) и геометријских елемената пута (безбедност кретања), посебно у делу око насеља Ириг (обилазница) и у оквиру НП Фрушка Гора (тунел Иришки Венац).

Такође државни пут IIБ реда бр. 313 (Р-130)1, Раковац – Змајевац – Врдник - Ириг- Крушедол - Марадик - веза са државним путем 100 се задржава у оквиру утврђеног коридора (наслеђене трасе атарских путева) са низом елемената који угрожавају безбедност одвијања саобраћаја и утичу на отежану проходност током зиме. У наредном планском периоду потребно га је реконструкцијом и појединим захватима довести на потребан ниво услуге државног пута II реда.

Државни пут IIБ реда бр. 314 (Р-106)1, Ердвик – Бингула – Чалма – Манђелос - Велики Радинци - Рума - веза са државним путем 120, само мањим делом пролази кроз општину Ириг (око 2 km), задржава се у оквиру постојећег коридора уз побољшање елемената у функцији квалитетнијег међуопштинског повезивања (Шид – Сремска Митровица – Ириг – Рума – Стара Пазова).

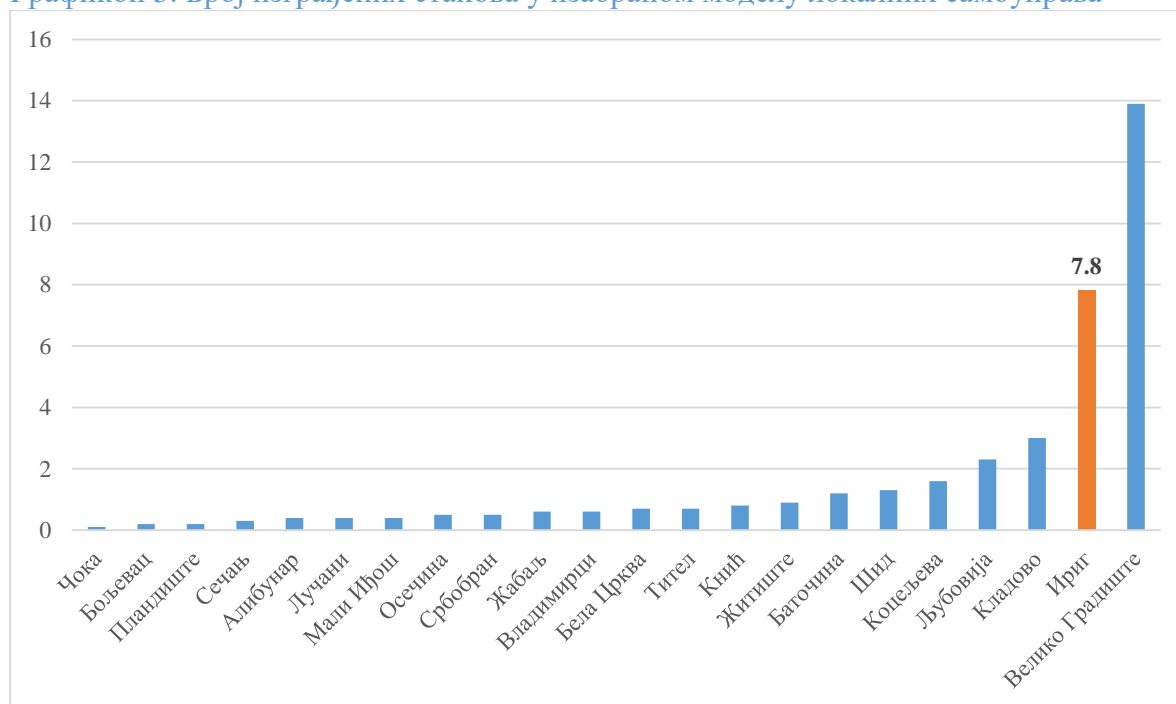
Табела 6. Дужина путева у км у општини Ириг 2022. године.

Укупно	Савремени коловоз	Државни путеви I реда		Државни путеви II реда		Општински путеви	
		свега	савремени коловоз	свега	савремени коловоз	свега	савремени коловоз
109.43	95.23	13.33	13.33	24.27	24.27	71.83	57.63

Извор: Општине и региони у Републици Србији.

Густина путева се није значајно мењала на територији општине Ириг и спада у мање густине путева у панелу локалних самоуправа са којима смо поредили општину Ириг по овом показатељу.

Графикон 5. Број изграђених станова у изабраном моделу локалних самоуправа

Извор: СКГО

Снабдевање електричном енергијом

Домаћинства у општини Ириг имају редовну снабдевеност електричном енергијом. Снабдевање електричном енергијом потрошача на територији општине Ириг обезбеђено је из више праваца . Насеља Врдник, Јазак и Мала Ремета се снабдевају електричном енергијом из ТС 35/10kV "Врдник" преко 10kV мреже. Насеља Крушедол Село и Крушедол Прњавор се снабдевају електричном енергијом из ТС "Инђија" трансформација 110/20 kV. Југоисточни део Ирига са радном зоном и насеље Ривица се снабдевају из ТС "Рума 2" 110/20 kV преко једног 20kV извода. Остали део Општине се снабдева из ТС 35/10kV "Рума Север" преко 10kV мреже. На подручју општине Ириг изграђен је 110 kV далековод бр. 124/1 Нови Сад 1-Рума 1. и бр. 104/6 Инђија-Нови Сад 6. На датом простору постоји изграђена средњенапонска 35 kV, 20 kV и 10 kV мрежа, као и нисконапонска 0,4 kV и припадајуће трафостанице.

Снабдевање електричном енергијом потрошача на простору општине Ириг изведено је путем преносне средњенапонске (20 kV) електроенергетске мреже у дужини од око 153,062 км и нисконапонске (0,4 kV) електроенергетске мреже у укупној дужини од око 54,975 км са припадајућим трафостаницама (20/0,4 kV). Изграђено је укупно 150 трафостаница на посматраној територији, укупне снаге 44,940 MW.

Постојеће капацитете електроенергетске инфраструктуре карактерише неприлагођеност захтевима стално растуће потрошње. Изграђеност преносне и дистрибутивне мреже је задовољавајућа у погледу покривености простора, али не и у погледу капацитета и техничких карактеристика водова и дистрибутивних трафостаница.

Снабдевање природним гасом

На територији општине Ириг постојећа гасоводна инфраструктура није на задовољавајућем нивоу јер већина насеља нису гасификована. Снабдевање гасом потрошача на простору општине Ириг обезбеђено је из разводног гасовода високог притиска РГ-04-17 на који је прикључена ГМРС "Путинци", односно са ГМРС "Путинци". Постојећи капацитети и изграђеност гасоводне инфраструктуре на територији општине Ириг, пружају могућност њеног даљег развоја и проширења у циљу гасификације свих насеља и бољу експлоатацију земног гаса.

Доставити податке о степену гасификације за сва насељена места у општини, број прикључених домаћинстава, јавних објеката, преивредних друштава и индустријских зона.

Потрошња енергије у јавном сектору

Општина је направила прве кораке ка побољшању енергетске ефикасности учествовањем на европском пројекту „Јачање капацитета локалних самоуправа за примену мера енергетске ефикасности“, у оквиру кога су израђени: Приручник за енергетски менаџмент, Регистар потрошача, Регистар јавних зграда, Регистар енергетских система, Енергетски биланс општине, Софтвер за енергетско књиговодство и Софтвер за катастар јавне расвете. Именован је и општински енергетски менаџер.

Заштита животне средине

Када је реч о значају областима инфраструктуре и заштите животне средине, исти се може проценити на основу удела издвајања за наведене области кроз локални буџет Општине. У наставку су приказана издвајања за ове области, конкретно узимајући податке из финансијских планова/завршних рачуна, и то из програма:

- 1 - Становање, урбанизам и просторно планирање,
- 2 - Комуналне делатности,
- 6 - Заштита животне средине,
- 7 - Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура и
- 17 - Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије.

2018

Програм	План 2018 (% буџета)	Реализација 2018 (% буџета)
1 - Становање, урбанизам и просторно планирање	2.42%	1.32%
2 - Комуналне делатности	13.79%	11.23%
6 - Заштита животне средине	0.68%	0.76%
7 - Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура	9.08%	8.52%
17 - Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије	3.13%	1.89%

2019

Програм	План 2019 (% буџета)	Реализација 2019 (% буџета)
1 - Становање, урбанизам и просторно планирање	1.43%	0.79%
2 - Комуналне делатности	7.59%	6.78%
6 - Заштита животне средине	0.28%	0.13%
7 - Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура	36.09%	34.74%
17 - Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије	3.37%	1.53%

2020

Програм	План 2020 (% буџета)	Реализација 2020 (% буџета)
1 - Становање, урбанизам и просторно планирање	1.11%	0.87%
2 - Комуналне делатности	8.02%	6.09%
6 - Заштита животне средине	1.59%	0.61%
7 - Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура	23.87%	28.41%
17 - Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије	4.35%	5.53%

Издвајања из локалног буџета за Програм 1 - Становање, урбанизам и просторно планирање износе у просеку 0,99% у посматраном периоду, што је драматична разлика у поређењу са просеком (4,2%).

Издвајања из локалног буџета за Програм 2 - Комуналне делатности износе у просеку 8,03% од укупног буџета Општине, што је испод просека (9,1%) и што указује да општина Ириг поклања пажњу функционисању комуналних делатности мало испод просеку у односу на остале општине. Овај износ троши се на:

- Управљање и одржавање јавног осветљења
- Одржавање јавних зелених површина
- Одржавање чистоће на површинама јавне намене
- Зоохигијену
- Управљање и снабдевање водом за пиће
- Одржавање гробаља и погребне услуге и сл.

Издвајања из локалног буџета за Програм 6 - Заштита животне средине износе у просеку 0,5% од укупног буџета Општине, што је значајно испод просека (2,83%) и што указује да општина Ириг мора да издваја више средстава за активности везане за очување животне средине. Овај износ троши се на:

- Управљање заштитом животне средине;
- Заштитом природе;
- Управљање осталим врстама отпада и сл.

Издвајања из локалног буџета за Програм 7 - Организацију саобраћаја и саобраћајну инфраструктуру износе у просеку 23,89% од укупног буџета Општине, што је испод просека (28,07%). Овај износ указује да општина Ириг има довољан финансијски капацитет да може самостално да се брине о саобраћајној инфраструктури која је у надлежности локалне самоуправе. Овај износ троши се на:

- Управљање и одржавање саобраћајне инфраструктуре;
- Реконструкција улица;
- Аутобуска стајалишта и сл.

Издвајања из локалног буџета за Програм 17 - Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије у просеку износе 2,98 у посматарном периоду, што је далеко изнад просека (0,56%). Општина Ириг издваја значајна финансијска средства за енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије у односу на остале општине.

Закључак:

Општина Ириг у анализираном трогодишњем периоду кроз буџет, када је реч о Програму 1 - Становање, урбанизам и просторно планирање; Програму 2 - Комуналне делатности; Програму 6 - Заштита животне средине општина и Програму 7 - Организација саобраћаја и саобраћајна инфраструктура, планира и троши средства која су испод референтног просека и детаљном анализом треба дефинисати приоритетне проблеме и проналажењу решења. Општина Ириг планира и троши далеко више финансијских средстава у односу на остале општине за Програм 17 - Енергетска ефикасност и обновљиви извори енергије.

Образовање

Према последњим статистичким подацима из 2021. године, обухват деце јасленог узраста на нивоу општине Ириг износи око 26,7%, што је незнатно ниже у односу на просечан обухват у Србији од 28,2%. Међутим, обухват деце вртићког узраста износи 80,6%, што значајно превазилази просечан обухват у Србији од 66,6%. У поређењу са Сремом, чији је део и општина Ириг, примећује се да је обухват деце јасленог узраста у Иригу испод просека од 27,7%, док је обухват деце вртићког узраста изнад просека од 72,5%. Такође, уочене су и вредности обухвата деце у обавезном предшколском програму изнад 100%, што указује на то да деца из других општина такође похађају предшколско образовање у Иригу. У светлу ових статистичких података, може се закључити да општина Ириг има значајно већи обухват деце вртићког узраста у односу на Србију у целини, док је обухват деце јасленог узраста испод просека у односу на Срем и Србију у целини.

Дечија установа „Дечија радост“ је једина предшколска установа у општини Ириг. Ова установа пружа услуге образовања, васпитања и неге деце узраста од 11 месеци до 7 година. У оквиру предшколске установе „Дечија радост“ постоје два објекта и 5 подручна одељења: (1) “Чаролија“ у Иригу са подручним одељењима у Ривици, Нерадину, Крушедолу и Шатринцима. (2) „Вила“ у Врднику са подручним одељењем у Јаску. Према подацима из 2023. године, предшколска установа „Дечија радост“ има капацитет за 350 детета, а запошљава 43 радника. Установа је опремљена адекватним намештајем, дидактичким материјалима и играчкама, а у оквиру ње се реализије пројекат Фондације Новак Ђоковић "Подршка, а не перфекција" који пружа подршку

родитељима деце предшколског узраста. Дечија установа „Дечија радост“ нуди и бројне додатне активности, попут спортских и културних програма, страних језика, ликовног и музичког стваралаштва и других активности, како би се деци пружила разнолика и квалитетна предшколска едукација и забава.

У општини Ириг постоје седам основних школа, од чега су две матичне, а остатак су подручна одељења. Матична школа ОШ „Доситеј Обрадовић“ у Иригу има четири подручна одељења: Ривица, Нерадин, Крушедол и Шатринци, а матична школа ОШ „Милица Стојдаиновић Српкиња“ у Врднику има једно подручно одељење у селу Јазак. По једна матична школа се налази у градском насељу и осталим насељима, док су преостала подручна одељења у ванградским насељима. Према томе можемо рећи да не постоји матична школа у сваком насељеном месту општине. Према подацима из 2020. године, укупно је уписано око 560 ученика у обе школе. Основне школе у општини Ириг пружају стандардно образовање за основношколски ниво, које траје 8 година. У оквиру ових школа постоје бројне додатне активности и секције, као што су секције за спорт, стране језике, музику, ликовну уметност и друге активности. Такође, у основним школама се организују и бројне ваннаставне активности, излети, екскурзије и други облици образовне и забавне делатности.

На подручју општине Ириг се налази **једна средња школа**: (1) Средња стручна школа „Борислав Михајловић Михиз“ Ириг. Средња стручна школа „Борислав Михајловић Михиз“ у Иригу нуди образовање у стручним програмима средњег образовања. Тренутно се у овој школи изводе наставни програми у два смера: виноградар- винар и кулинарски техничар. У овој школи се такође организују бројне ваннаставне активности и секције, као што су спортске секције, драмска секција, музичка секција и друге. Ученици имају прилику да учествују на различитим такмичењима и пројектима, како у земљи, тако и у иностранству. Према подацима из 2021. године, у овој средњој школи је уписано за 2021/22 годину око 150 ученика.

Здравствена заштита

На подручју општине Ириг постоји Дом здравља који пружа здравствену заштиту становништву. Поред тога, становници општине Ириг имају приступ и другим здравственим установама у околним градовима, као што су Сремска Митровица и Нови Сад. Дом здравља Ириг пружа услуге примарне здравствене заштите, укључујући преглед и дијагностику, превентивне мере, вакцинацију, лечење акутних и хроничних болести, као и хитну медицинску помоћ. Такође, Дом здравља организује и бројне превентивне програме, као што су прегледи за рано откривање болести, едукативне кампање и друге активности. Поред тога, у оквиру Дома здравља постоје и специјалистичке амбуланте за гинекологију, стоматологију, ренген као и лабораторија за дијагностику.

Социјална заштита

На подручју општине Ириг послује **Центар за социјални рад** који пружа услуге социјалне заштите становницима општине. Према последњим доступним статистичким подацима за 2020. годину, на подручју општине Ириг регистровано је 843 корисника права из области социјалне заштите, што је смањење у односу на претходну годину.

Центар за социјални рад пружа следеће социјалне услуге: помоћ у кући, лични пратилац, смештај у установи социјалне заштите, новчану социјалну помоћ, право на туђу негу и помоћ, право на додатак за помоћ и негу другог лица и право на лични инвалидитет. Такође, на подручју општине Ириг постоји и Удружење пензионера које пружа подршку старијим особама, као и невладине организације које се баве разним видовима социјалне заштите, попут Удружења за подршку особама са инвалидитетом итд.

Обухват корисника новчане социјалне помоћи (НСП) у 2021. години је и даље релативно висок и износи 6,1%, што је више у односу на просек са Републиком Србијом и Сремским округом, где је далеко нижи: 3,4%, односно 4,1%. У току 2020. године, 545 становника је примило овакву помоћ, што је мерило за стабилност економске ситуације у подручју. Када је реч о корисницима дечијег додатка 0-17, њихов удео у укупној популацији је остао на исти нивоу као и у 2019. години и износи 21,6%, што је већи обухват него на нивоу области (15,8%), али мањи у поређењу са Републиком Србијом (18,0%). Број корисника социјалне заштите на евиденцији Центра за социјални рад у 2021. години износи 1303, а као % укупног броја становника износи 13,4%, што је мало више у поређењу са РС (10,5%) и Сремском области (10,6%). Удео корисника социјалне заштите у укупној популацији у општини Ириг је и даље 13.4%.

Култура, спорт и омладинска политика

Општина Ириг богата је културном и историјском баштином, а поседује и неколико значајних културних установа. Једна од најзначајнијих културних установа у општини је **Српска читаоница у Иригу**. Поред позајмице књига, библиотека организује и бројне културне програме попут књижевних вечери, представљања књига и аутора, радионице и трибине. Српска читаоница у Иригу, прво и најстарије грађанско читалиште у Срба, основано 1842. године. Читаоница је основана са циљем да чува српску народност и развија књижевност у сваком погледу, и још више, она је неговала дух толеранције и разумевања међу словенским и несловенским народима.

Данас Српска читаоница успешно ради у неколико праваца: развија и унапређује основну делатност, библиотечку, повећавајући њене фондове, а нарочито посебне збирке (завичајну, музејску); истрајно испуњава своју културну мисију од Сабора библиотекара Срема (од 1962. године), преко издавачке делатности до очувања успомене на Ирижанина Борислава Михајловића-Михиза и доделе награде за драмско стваралаштво које носи његово име. Библиотека поседује богату збирку књига, часописа и новина на српском и другим језицима. У оквиру читаонице налази се њена галерија у којој се могу видети изложбе сликара, вајара, фотографа и то не само са њене територије него и шире.

Општина Ириг се може похвалити великим бројем културних споменика који сведоче о богатој историји овог краја. Један од најпознатијих споменика је манастир Велика Ремета, који се налази у истоименом селу, на обронцима Фрушке горе. Манастир је саграђен у 16. веку и представља значајно културно и духовно место у региону Први пут у документима Ириг се спомиње 1225. године. Све до краја XV века прошлост Ирига мало је позната. Крајем XV и почетком XVI века подижу се бројни манастири који представљају највећи драгуљ иришке општине. Ириг је на својеврстан начин био

„престоница фрушкогорских манастира“. Од укупно шеснаест манастира, половина се налази на територији иришке општине.

Око манастира настала су скоро сва насеља данашње општине Ириг. У време турске окупације (1526-1699), културни замах се прекида, али манастири и даље остају једини центри културе и образовања и доприносе очувању националног идентитета и свести. Једино се у манастирима пишу, преписују, окивају и украшавају књиге, негује и одржава архитектура, сликарство и друго. Посебно за те заслуге имају манастири Ново Хопово и Крушедол. У манастиру Ново Хопово 1573. године отворена је и прва школа на овим просторима. У време Велике сеобе Срба, 1690. године, ове крајеве насељава велики број Срба са јужног етничког простора – Македонија и Косово и Метохија.

Карловачким миром 1699. године, ови крајеви се ослобађају турске окупације, али њу замењује аустријска, која ће трајати до 1918. године. Ириг је и први град у Срему који 1760. године од цара Леополда добија право на држање два вашара годишње. То доприноси развоју занаства и трговине и снажењу економске моћи града. Ириг постаје велики центар трговине и занаства и економски најзначајнији град у Срему током осамнаестог века., те је са поносом носио име „Фрушкогорска престоница“. Око Ирига и манастира Хопово је 1770. године забележена једна ретка и по свему јединствена школа у народу позната као „Гусларска школа“ или подругљиво названа „Слепачка академија“, која је трајала више од једног века. Њу су чинили слепи гуслари који су свирали у гусле и певали епске песме. Ко зна којим би правцима лепоте и развоја ишао Ириг да не би злосутне куге у XVIII веку, знане као „иришка куга“ јер, у то време Ириг је имао више становника него тадашњи Београд, али се после куге више никад није опоравио. Захваљујући економској снази пре куге и добијеним привилегијама од Илочког спахилука и бечког двора, материјални положај Ирига се брзо обнавља, али му је било потребно педесет година да би имао број становника који је имао пре епидемије. Временом он постаје значајан привредни, трговачки и занатски центар. У њему је све већи број занатлија и трговаца, а чувени су и иришки сајмови.

У економској оснаженој средини стварају се услови и за развој духовног живота. Подижу се школе, библиотеке, читаонице. Прва школа у Иригу помиње се 1734. године, прва школска зграда подигнута је 1781. године. Оснива се и прва библиотека 1829. године, једна међу најстаријим у српском народу, која носи назив „Подлушко-сремска библиотека“. Библиотеке се отварају и у другим местима. У Нерадину се помиње 1834. а у Јаску 1841. године. Године 1842. у Иригу се оснива „Српска читаоница“, којој се припаја и раније основана библиотекa.

Најзначајнију културно-историјску баштину општине Ириг чине: старо језгро града Ирига, Прва српска читаоница у Иригу, Рибарски трг у Иригу, споменик иришкој куги, споменик Милици Стојадиновић Српкињи, Савина спомен чесма, зграда Касине у Врднику, стара воденица у Ривици, геолошко палеонтолошко налазиште седимената у Гргетегу.

Културни догађаји и манифестације су такође значајни за општину Ириг. Сваке године се одржавају разне манифестације, од којих су најпознатије: Пударски дани у Иригу, који се одржава треће недеље у септембру и представља највећу манифестацију у општини. Манифестација је привредно -туристичка привлачи велики број посетилаца из земље и иностранства. У Врднику једна од најзначајнијих манифестација је Видовдански сабор и од 2022. године Тур де Фрушка, поред тога и у осталим селима су манифестације и то : Фијакеријада у Малој Ремети Дани вина у Ривици, Куда идеш Никола Крушедол Село, Михољски суседи села у Нерадину, Јесен стиже дуњо моја у Јаску, Гушчијада у Шатринцима који се одржавају у септембру и октобру представљају прославу.

Што се тиче омладинске политике, општина Ириг има **развијену мрежу омладинских организација** које се баве организовањем различитих активности и програма за младе, као што су спортски догађаји, културни догађаји, образовни програми и волонтирање. Општина има и Савет за младе који је укључен у планирање и спровођење омладинских политика и програма. Поред тога, општина Ириг има и развијен програм субвенција за спорт и омладину, који подржава пројекте и програме који су усмерени на унапређење спортских и омладинских активности. Ове субвенције су доступне за спортске клубове, организације и удружења младих, као и за појединце који су ангажовани у спортским и омладинским активностима.

SWOT анализа

Табела 5. SWOT анализа подручја општине Ириг – Инфраструктура и заштита животне средине

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Изградња фрушкогорског коридора са тунелом • Усвојен просторни план општине Ириг • Повољан географски положај • Близина аутопута • НП „Фрушка Гора“ • Незагађеност животне средине • Постојање оптичког кабла • Непостојање тешке индустрије • Извориште термалне воде • Усвојен ПДР за нову бању у Врднику • Постојање споменика природе • Реконструисани државни путеви I и II реда • Верски туризам и велики број манастира • У процесу је израда великог броја планова нижег реда • Гасификована насељена места (сва) 	<ul style="list-style-type: none"> • Незавршена канализациона мрежа • Недостатак кадрова у области просторног планирања и урбанизма • Недовољно развијена комунална инфраструктура (водоводна) • Непостојање мониторинга буке • Не контролише се праћење загађења ваздуха од тешких теретних возила • Непостојање пречишћивача отпадних вода • Недостатак пијаће воде у бањском подручју • Зона забране градње око бојних комплекса • Непостојање азила – преоптерећење • Неразвијене индустријске зоне • Дивље депоније • Честе промене руководеће структуре у ЈП • Непостојање аутобуских и такси стајалишта • Неусклађеност фактичког стања са стањем у катастру • Непостојање пешачких стаза у туристичким местима
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Развој путне инфраструктуре изградњом фрушкогорског коридора • Изградња тунела кроз Фрушку Гору • Реконструкција водоводних мрежа у Врднику • Доступност домаћим и страним изворима финансирања 	<ul style="list-style-type: none"> • Непостојање надлежности над изградњом саобраћајница • Непостојање регионалне депоније • Неконтролисана градња на граници са НП „Фрушка Гора“ • Смањење зелених површина • Одливање становништва у градове

<ul style="list-style-type: none"> • Изградња стазе „Путеви вина“ • Изградња бицикличке стазе • Изградња атмосферске канализације • Водосабдевање источног дела општине (повезивање у један систем) 	због споре изграђености инфраструктуре
---	--

Табела 6. SWOT анализа подручја општине Ириг – Друштвени развој

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Оријентисаност ка превентивном раду • Максимална доступност • Подршка локалне самоуправе • Континуирана едукација запослених здравствених радника • Стручан кадар, тимски рад, искуство • Територијална покривеност у образовању • Тимски рад и сарадња са другим институцијама • Учешће у образовним и међународним пројектима • Инклузивност • Транзиција од вртића до средње школе • Компетенције стручног кадра • Близина великих градова као културних, образовних и спортских центара • Постојање историјских и сакралних споменика • Богато културно наслеђе • Осам фрушкогорских манастира на подручју општине Ириг • Богатство традиционалних манифестација (Пударски дани, Бостанијада, Гушчијада, Видовдански сабор) • Објекти културе (читаоница, Михизова кућа, Рибарски трг, старо градско језгро Ирига, кућа Милице Стојадиновић Српкиње, Рударско насеље у Врднику, зграда Касине..) • Културна уметничка друштва • Постојање образовних институција на свим нивоима (2 основе школе, средња стручна школа и одељење музичке школе из Руме) 	<ul style="list-style-type: none"> • Разуђени објекти – амбуланта • Дотрајалост објеката • Обољевање од болести које су превентабилне • Недовољно просторног капацитета • Лоше стање објеката (подручна одељења) • Лоше стање опреме и наставних средстава • Лоша саобраћајна инфраструктура за превоз деце и запослених • Велики удео старих у укупном становништву • Недостатак простора за рад • Недовољан број стручних радника у односу на ширину делокруга рада • Недостатак локалних услуга (помоћ у кући за старе, услуге геронтодомаћице, саветовалиште, персонална асистенција...) • Недостатак теренског возила

<ul style="list-style-type: none"> • Укључивање деце из друштвено осетљивих група у процес образовања • Финансирање боравка деце (3. и 4. реда рођења) • Мере популационе политике – финансијска помоћ породицама за свако новорођено дете • Доступност услуга социјалне заштите од 0-24h • Ургентно збрињавање деце, одраслих и старих особа 	
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Нова законска регулатива која подржава примарну здравствену заштиту • Свесност грађана о очувању здравља • Увођење нових технологија • Сарадња са заједницом (приватним сектором, цивилним сектором, посебно осетљивим групама корисника) • Аплицирање на конкурсе • Развој винског туризма у општини • Могућност коришћења републичких и покрајинских фондова, као и инострани извори финансирања • Партнерства са организацијама из иностранства успостављена током пројекта „Нови Сад 2022. европска престоница културе“ (Холандија, Литванија, Хрватска, Грчка, Норвешка, Ирска, Португалија) 	<ul style="list-style-type: none"> • Лимитирана финансијска средства • Старење становништва • Епидемија масовних заразних болести • Конкуренција приватног сектора • Одлазак образовног кадра • Смањен број новорођене деце и миграција у град и иностранство (привремене и трајне) • Пад животног стандарда становништва и повећана стопа сиромаштва услед промена у друштву изазваних финансијском кризом • Неусклађеност школских програма са потребама тржишта рада • Недостатак средстава за рад • Немогућност запошљавања •

Табела 3. SWOT анализа подручја општине Ириг – Економски развој

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • Подручје богато балнеолошким ресурсима са препознатим благотворним својствима • Атрактивни рељеф и богатство шума, ливада и подземних вода • Изузезно културно историјско наслеђе краја • Очувани природни ресурси • Термални извори и традиција бање Врдник 	<ul style="list-style-type: none"> • Негативни демографски трендови • Ограничена туристичка инфра и супраструктура • Диспропорција квалитета смештајних капацитета и услуге • Дефицитарни људски ресурси (квантитативно и квалитативно) • Слабост неких инфраструктурних система да подрже постојећи ниво и развој туризма

<ul style="list-style-type: none"> • Богатско руралног развоја • Близина великих потрошачких центара • Здрава живона средина као могућност за развој еколошке пољопривреде • Карактер и отвореност локалног становништва за развој туризма • Разноврсни смештајни капацитети, смештаји у домаћој радиности, хотели са 5*, сеоска туристичка домаћинства... • Елементи природног, културно-историјског и верског наслеђа • Изузетна локација на раскршћевропских и регионалних коридора • Амбиције постојећих привредних субјеката • Квалитет и доступност земљишта • Квалитет појединих елемената понуде (нови објекти смештаја и гастрономија) • Интерес институција општине и Републике за развој туризма • Висока конкурентност воћарске и виноградарске производње на регионалном тржишту уз постојање домаћег сортимента воћа и винове лозе и неких врста поврћа (парадајз) • Бели број предузетника који се баве услужним и производним делатностима • Константно унапређење у складиштењу и технологији у домену прераде примарних пољопривредних производаа. • Могућности уз постојећи законски оквир за удруживање (задруге, асоцијације, коморе и сл.) и успостављање јаче сарадње за научним и образовним институција који се могу укључити у систем креирања, трансфера знања и развоја нових продуката • Постојање Саветодавна служба за пољопривредну 	<p>(водоснабдевање, електро-снабдевање, паркинг, интернет, комунални отпад)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Лоша свест о еколошкој пољопривреди, производњи и преради • Недовољно познавање светских трендова у модерној пољопривреди и недовољно познавање светског тржишта са непознавањем стандарда • Недовољно развијене тржишне институције и инфраструктура и недовољно иновативана сортиман прерађених производа (од воћа и грожђа и свих других продуката) • Одсуство информационих система и недовољна логистичка подршка (прогнозна служба, регистри, катастар...) • Неповољна социјална структура и демографска слика и треднови указују на нужносто покретања пројеката друштвене инклузије и заустављања одласка младих • Неискоришћене могућности диверзификације прихода на газдинству • Уситњеност поседа праћена разноврсном производњом • Непостојање инфо пунктова на туристички значајним локацијама • Недостатак струковних удружења • Неискоришћени потенцијали за органску производњу • Недостатак туристичких пешачких и бициклистичких стаза којима би се простор повезао на међународном нивоу • Природни ресурси и потенцијали као и магистрални пут нису довољно искоришћени • Неразвијена трговинска понуда намењена туристима (сувенири и сл.)
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> • Оријентација националне и политике ЕУ које фаворизују развојне 	<ul style="list-style-type: none"> • Даља девастација ресурса од важности за развој туризма

<p>политике у домену туризма и културе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тржишни трендови у развоју производа (здравље, боравак у природи, старење путујуће популације, итд.) • Близина значајних регионалних и домаћих емитивних тржишта • Брендирање у винску престолницу Србије • Брендинг и модернизација туристичког маркетинга • Глобално растући значај health & wellness индустрије • Коришћење постојећих мрежа школа и увођење нових знања у образовни систем, с тим да ново знање мора бити усмерено у креирање нових производа и услуга • Развој градске пијаце и мањих логистичких центара • Интензивније коришћење Европских фондова, републичких и покрајинских средства • Постоје изузетне могућности за наводњавање • Стални раст површина под органском и интегралном производњом ускалдити са производњом, прерадом, логистиком и тржиштем. • Могућности раста производње производа са географским пореклом, лековитог, ароматичног и зачинског биља.. • Присутан велики интерес инвеститора за подизање нових засада са интензивном технологијом производње • Могућности повећање енергетске ефикасности и прилагођавања енергетским трендовима у свету (производња биоенергетских усева, термалне воде, могућности искориштавања енергије ветра, и сунца...) • Коришћење претприступног периода за раст конкурентности, примену стандарда уз коришћење ЕУ фондова (ИПАРД), прекогранична сарадње, јавно приватна партнерства и слични облици финансирана пројеката • Изградња нових прерађивачких капацитета у индустријској зони 	<ul style="list-style-type: none"> • Оријентација на моделе урбаног развоја који су у супротности са развојем туризма више и високе додате вредности (непланска градња, туристички објекти без паркинг места) • Неделовање у смеру заустављања одлива становништва у средњем року • Превисоке цене репроматеријала и сировина потребних у пољопривреди • Могући негативни ефекти и преливање економске кризе и светске пандемије COVID-19 • Недостатак мотивација домаћина и предузетника у селима је кључан моменат руралног развоја • Могуће економске кризе које се обично појаве и које је потребно припремити и планирати у пословању и животу • Неадекватан систем управљања отпадом, водама, вазухом на дуги рок може смањити прилике територије • Недовољан иновативни потенцијал научно истраживачког и управљачког кадра • Неповољна старосна структура становништва (одлив стручне радне снаге и продуктивног становништва у друге регионе и земље
--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Експлоатација глобалног раста у здравственом и бањском туризму • Раст цена пољопривредних производа на тржишту • Повољни кредити намењени пољопривреди 	
--	--

3. Визија

Визија развоја општине Ириг до 2030. године настала је кроз процес консултација са заинтересованим странама и иста представља жељено стање будућности, промену која се жели постићи у планском периоду кроз реализацију предложених мера и тиме достизање дефинисаних приоритетних циљева.

Ириг је дестинација аутентично војвођанско – фрушкогорског начина живота, узбудљиве понуде велнес и спа и активних одмора. Ириг је центар Фрушке горе, општина високог квалитета живота, инфраструктурно уређена и за живот безбедна средина, модерна заједница са ефикасним институцијама и активним грађанима. Ириг је „зелени оаза“ плућа Војводине, са очуваном животном средином која се стално унапређује, а број заштићених природних добара и зелених површина се стално увећава. Локална економија је заснована на јаком приватном сектору, способним и иновативним предузетницима, а град један од најпривлачнијих места за инвестиције. Пољопривреда је конкурентна и базирана на савременим технологијама, а удружени произвођачи хране омогућавају да се на селу поново рађају деца и квалитетно и богато живи. Ириг фрушкогорска престоница је значајна туристичка дестинација. Број туриста који посећују Бању Врдник, фрушкогорске манастире и излетишта Фрушке горе је у сталном порасту. Грађани су поносни на ефикасне и компетентне локалне јавне институције, а локална заједница чува своју културу и историјске вредности као наслеђе за будуће генерације.

Ириг винска престоница.

Табела 7. Преглед развојних праваца, приоритетних циљева и мера

Приоритетни циљ	Мера
Развојни правац: РАЗВОЈ ИНФРАСТРУКТУРЕ	
ПЦ 1: Изграђен систем безбедног и приуштивог водоснабдевања за све становнике општине Ириг	МЕРА 1.1.: Реконструкција водоводне мреже у Врднику МЕРА 1.2.: Изградња водоводног система Исток (насеља Велика Ремета, Гргетег,

Приоритетни циљ	Мера
	Крушедол и Прњавор) МЕРА 1.3.: Изградња фабрике воде у Врднику МЕРА 1.4.: Завршетак изградње водоводног система у насељу Јазак МЕРА 1.5.: Оснивање општинског ЈКП-а за водоснабдевање
ПЦ 2: Изграђена комплетна инфраструктура за прикупљање и пречишћавање отпадних вода	МЕРА 2.1.: Изградња пречистача отпадних вода у Иригу и Врднику МЕРА 2.2.: Изградња канализационе мреже МЕРА 2.3.: Изградња система атмосферске канализације МЕРА 2.4.: Унапређење капацитета ЈКП за одрживо управљање отпадним водама
ПЦ 3: Успостављен и јавно прихваћен систем одрживог управљања комуналним отпадом	МЕРА 3.1.: Санација и рекултивација несанитарне депоније Ириг МЕРА 3.2.: Уклањање свих дивљих депонија (12) на територији општине Ириг МЕРА 3.3.: Унапређења капацитета ЈКП-а за одрживо управљање комуналним отпадом МЕРА 3.4.: Изградња рециклажног центра и система сепарације комуналног отпада МЕРА 3.5.: Едукативне кампање и подизање свести становништва о сепарацији и одрживом управљању комуналним отпадом
ПЦ 4: Изградња и реконструкција савремене и безбедне саобраћајне инфраструктуре до свих насељених места општине Ириг	МЕРА 4.1.: Изградња локалних путева који повезују туристичке дестинације у општини МЕРА 4.2.: Реконструкција постојеће саобраћајне инфраструктуре на територији општине Ириг МЕРА 4.3.: Изградња бицикличких и пешачких стаза МЕРА 4.4.: Едукативне и промотивне кампање за повећање безбедности у саобраћају

Приоритетни циљ	Мера
Развојни правац: ЕКОЛОГИЈА И ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	
ПЦ 5: Унапређење система енергетске ефикасности на територији општине Ириг	МЕРА 5.1.: Унапређење енергетске ефикасности објеката јавне употребе МЕРА 5.2.: Подстицаји за домаћинства МЕРА 5.3.: Изградња биоелектране и интензивније коришћење биомасе МЕРА 5.4.: Кампање за подизање свести о значају принципа енергетске ефикасности МЕРА 5.5.: Унапређење система јавне расвете кроз употребу нових ЕЕ технологија

Приоритетни циљ	Мера
ПЦ 6: Одрживо коришћење ОИЕ са циљем заштите и побољшања квалитета животне средине	<p>МЕРА 6.1.: Развој инфраструктуре и интензивније коришћење ОИЕ</p> <p>МЕРА 6.2.: Едукативне и промотивне кампање у области употребе обновљивих извора енергије</p> <p>МЕРА 6.3.: Оснивање општинског фонда за енергетску ефикасност</p>
ПЦ 7: Унапређење функционалности јавних површина на територији општине Ириг	<p>МЕРА 7.1.: Унапређење капацитета паркинг система на територији општине</p> <p>МЕРА 7.2.: Унапређење система управљања пијацама, трговима и осталим јавним зеленим површинама</p> <p>МЕРА 7.3.: Унапређен систем управљања Гробљима</p> <p>МЕРА 7.4.: Унапређење постојећег система за обављање делатности зоохигијене</p>

Приоритетни циљ	Мера
Развојни правац: ДРУШТВЕНИ РАЗВОЈ	
ПЦ 8: Успостављен квалитетан образовни систем који је заснован на принципима инклузивности	<p>МЕРА 8.1.: Побољшање услуге предшколског образовања кроз унапређење инфраструктурних, кадровских и техничких капацитета ПУ</p> <p>МЕРА 8.2.: Унапређење основношколског образовања кроз унапређење инфраструктурних, кадровских и техничких капацитета</p> <p>МЕРА 8.3.: Унапређење средњешколског образовања кроз унапређење инфраструктурних, кадровских и техничких капацитета</p>
ПЦ 9: Сви грађани Ирига имају квалитетне и доступне социјалне услуге у локалној заједници	<p>МЕРА: 9.1.: Унапређење постојећих и увођење нових социјалних услуга на основу локалних потреба</p> <p>МЕРА: 9.2.: Унапређење капацитета рада Центра за социјални рад</p> <p>МЕРА: 9.3.: Обезбеђивање и унапређење приступачности јавних институција особама са инвалидитетом</p>
ПЦ 10: Унапређење услова и квалитета примарне здравствене заштите на територији општине Ириг	<p>МЕРА 10.1.: Реконструисање, санирање и опремање објекта Дома здравља Ириг</p> <p>МЕРА 10.2.: Реконструисање, санирање и опремање објекта амбуланти у свим насељеним местима</p>

Приоритетни циљ	Мера
	МЕРА 10.3.: Увођење услуге патронажне службе на целој територији општине Ириг
ПЦ 11: Очување културног наслеђа и унапређен квалитет пружања услуга у области културе у општини Ириг	МЕРА 11.1.: Санација и стављање у функцију Михизове куће МЕРА 11.2.: Унапређење рада КУД-ова на територији општине Ириг МЕРА 11.3.: Реконструкција дома културе и његова трансформација у културни центар МЕРА 11.4.: Промоција културног наслеђа
ПЦ 12: Обезбеђени савремени услови за развој спорта и омладинских активности на територији општине Ириг	МЕРА 12.1.: Отварање и опремање простора за младе МЕРА 12.2.: Креирање програма за младе МЕРА 12.3.: Изградња и опремање спортске хале у Иригу МЕРА 12.4.: Изградња базена МЕРА 12.5.: Изградња спортских садржаја комплекса „Нова бања“

Приоритетни циљ	Мера
Развојни правац: ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ	
ПЦ 13: Стварање услова за повећање запослености и квалитета животног стандарда за све становнике општине Ириг	МЕРА 13.1.: Завршетак инфраструктурног опремања радне зоне МЕРА 13.2.: Подстицаји за предузетнике МЕРА 13.3.: Подстицаји за угоститељске објекте за набавку опреме
ПЦ 14: Унапређење механизма за подршку руралном развоју, развоју пољопривреде и прерађивачке делатности	МЕРА 14.1.: Брендирање општине Ириг као винске престонице Србије 2025. МЕРА 14.2.: Подстицаји за унапређење жпримарне пољопривредне производње МЕРА 14.3.: Оснивање и опремање пољочуварске службе МЕРА 14.4.: Уређење каналске мреже и развијање система наводњавања и одводњавања пољопривредног земљишта МЕРА 14.5.: Санација и изградња атарских путева МЕРА 14.6.: Подстицаји за ревитализацију постојећих и подизање нових засада винове лозе МЕРА 14.7.: Развој органске пољопривредне производње

Приоритетни циљ	Мера
<p>ПЦ 15: Унапређени услови за убрзан развој туризма у општини Ириг</p>	<p>МЕРА 15.1.: Уређење и опремање језера Борковац (акумулација Кудош) МЕРА 15.2.: Уређење и опремање приобаља језера Међаш (Шатринци) МЕРА 15.3.: Изградња и уређење интегрисане мреже бицикличких и пешачких стаза дестинације Фрушка гора (Ириг) са конекцијом на дунавску бицикличку стазу Еуровело 6 (Сремски Карловци, траса Нови Сад – Београд) МЕРА 15.4.: Изградња спортских објеката за спортске припреме и рекреативни спорт у бањи Врдник – за потребе развоја туризма МЕРА 15.5.: Пројекат истраживачких радова, конзервације и ревитализ. споменика културе "Врдничка Кула" МЕРА 15.6.: Интерпретациони центар Бање Врдник – ревитализација зграде старе Железничке станице МЕРА 15.7.: Конзервација и ревитализација културно-историјских целина под претход. заштитом у Врднику (Стара и Нова рударска колонија, Господски ред, Старо рударско гробље) МЕРА 15.8.: Ревитализација рудника мрког угља у Врднику као индустријско наслеђе МЕРА 15.9.: Интерпретациони центар културно-историјског наслеђа – Ириг на Светој Фрушкој гори МЕРА 15.10.: Иришки подруми – вински музеј на Фрушкој гори (обнова винских подрумских етажа и фасада зграда старог језгра насеља Ириг и адаптација подрумске етаже зграде „Рајковац“ у вински музеј) МЕРА 15.11.: Ревитализација зграде Дома културе – Српска читаоница Ириг МЕРА 15.12.: Изградња жичаре МЕРА 15.13.: Уређење централног парка са амфитеатром (централна позиција у мастер плану нове бање, 6. и 7. – спаја интегрисани велнес ризорт са центром насеља Врдник) МЕРА 15.14.: Израда оперативног маркетиншког плана са програмом брендирања као дестинације МЕРА 15.15.: Развој људских ресурса у области унапређења стручног образовања / образовања одраслих у циљу решавања потреба за кадровима у туризму</p>

Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац: Комунална инфраструктура и заштита животне средине

Приоритетни циљ 1 - Изграђен систем безбедног и приуштивног водоснабдевања за све становнике општине Ириг

Опис циља:

Водоснабдевање на територији општине Ириг представља један од највећих и најизазовнијих инфраструктурних проблема. Снабдевање већег дела становништва водом се обавља путем водоводног систем Рума -Ириг који је у надлежности ЈКП „Водовод“ Рума. Процент домаћинстава прикључених на водоводну мрежу је 95%. Према извештају Завода за јавно здравље Сремска Митровица, вода из јавног водовода је по питању физичко-хемијских параметара исправна. Главни дистрибутивни цевовод од Руме до Ирига захтева хитну реконструкцију, изграђена су два нова бунара у Иригу које су повезана на системе и растеређују дистрибуцију до Врдника. Ради решавања проблема водоснабдевања насеља Врдник потребан је реконструкција 21 км дистрибутивне мреже кроз насеље, изградња новог резервоара и реконструкција црпних станица. На територији општине Ириг у насељу Врдник потребна је изградња фабрике воде, што представља посебан изазов, јер је реч о инвестицији коју Општина не може самостално да финансира.

<p>Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030</p>	<p>6 ЧИСТА ВОДА И САНИТАРНИ УСЛОВИ</p> 	<p>Веза – преговарачка поглавља са ЕУ</p>
<p>Циљ 6 – Обезбедити доступност и одрживо управљање водом и санитарним условима за све</p>		
<p>Подциљ 6.3. До краја 2030. унапредити квалитет воде смањењем загађења, елиминисати расипање и на најмању могућу мери свести испуштање опасних хемикалија и материјала, преполовити удео</p>		<p>Поглавље 20: Животна средина 27.4 Управљање водама</p>

Показатељ исхода 2022.	Показатељ исхода 2030.
<p>80% становника општине Ириг има приступ безбедној и приуштивној води (Завод за јавно здравље Сремска Митровица)</p>	<p>100% становника општине Ириг има приступ безбедној и приуштивној води (извор верификације: Завод за јавно здравље Сремска Митровица)</p>
<p>Дужина реконструисане мреже, 5%</p>	<p>Дужина реконструисане мреже, 30%</p>
<p>Број изграђених локалних изворишта за</p>	<p>Број изграђених локалних изворишта за</p>

нодоснабдевање насеља, 2

нодоснабдевање насеља, 5

Мера 1.1 – Реконструкција водоводне мреже у Врднику

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља:

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Извођење радова на реконструкцији дистрибутивне мреже
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	250.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство и други донатори

Мера 1.2 - Изградња водоводног система Исток (насеља Велика Ремета, Гргетег, Крушедол село и Крушедол Прњавор)

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Изградња водоводног система, мреже резервоара црпне станице
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	50.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство

Мера 1.3 - Изградња фабрике воде у Врднику

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Изградња фабрике воде у насељу
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	200.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство

Мера 1.4 - Завршетак изградње водоводног система у насељу Јазак

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Изградња бунара и повезивање у систем
Одговорна институција	ЈП Водовод и Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	15.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство

Мера 1.5 - Оснивање општинског ЈКП-а за водоснабдевање

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Формирање радних група припрема документације
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	10.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине Ириг

Приоритетни циљ 2 - Изграђена комплетна инфраструктура за прикупљање и пречишћавање отпадних вода

Опис циља:

Канализациона инфраструктура и управљање отпадним водама представља велики еколошки и безбедносни проблем за општину Ириг. Канализација је изграђена само у насељу Ириг и Врдник где је покривеност око 80%. У осталим насељеним местима се евакуација отпадних вода врши преко непрописно изведених септичких јама, чиме се директно угрожава здравље људи. За изградњу канализационог система је задужена општина Ириг, а за одржавање постојећезадужено је ЈКП „Водовод“Рума. Систем атмосферске канализације не постоји и захтева велике инвестиције како би тај проблем био решен на адекватан начин. Пречистачи отпадних вода по насељима такође не постоје, планиран изградња за насеље Врдник, а за остала насеља пројектовање је у току ил исе планира.

Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	6 ЧИСТА ВОДА И САНИТАРНИ УСЛОВИ 	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
Циљ 6 – Обезбедити доступност и одрживо управљање водом и санитарним условима за све		Поглавље 20: Животна средина 27.4 Управљање водама
Подциљ 6.1. До 2030. постићи универзалан и једнак приступ безбедној и приуштивој пијаћој води за све.		
Подциљ 6.3. До краја 2030. унапредити квалитет воде смањењем загађења, елиминисати расипање и на најмању могућу мери свести испуштање опасних хемикалија и материјала, преполовити удео		

Показатељ исхода 2022.	Показатељ исхода 2030.
Количина пречишћене отпадне воде 0м3	Количина пречишћене отпадне воде 15.000м3
ЈКП нема довољно техничких и кадровских капацитета за управљање новим постројењем за пречишћавање отпадних вода	ЈКП има довољно техничких и кадровских капацитета за управљање новим постројењем за пречишћавање отпадних вода

Мера 2.1 - Изградња пречистача отпадних вода у Иригу и Врднику	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Извођење радова на изградњи постројења за пречишћавање отпадних вода
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	950.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и Управа за капитална улагања АПВ

Мера 2.2 - Изградња канализационе мреже	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за	Завршетак изградње канализационе мреже у насељу Ириг и Врдник

реализацију мере	
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	200.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине, покрајине и донатори

Мера 2.3 – Изградња система атмосферске канализације

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Извођење радова на изградњи атмосферске канализације у Иригу и Врднику 2. Повезивање на канализациону мрежу која је повезана са колектором
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	300.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и Управа за капитална улагања АПВ

Мера 2.4 – Унапређење капацитета ЈКП за одрживо управљање отпадним водама

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Отварање радне јединице при ЈКП која ће бити задужена за управљање постројењем за пречишћавање отпадних вода 2. Набавка опреме и машина за рад и управљање
Одговорна институција	Општина Ириг и ЈКП
Процењена финансијска средства за спровођење мере	100.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине

Приоритетни циљ 3 - Успостављен и јавно прихваћен систем одрживог управљања комуналним отпадом

Опис циља:

На територији општине Ириг постоји проблема када је у питању начин на који се врши управљање комуналним отпадом. Градска депонија у Иригу налази се западно од насеља на удаљности од око 2.000 метара, а на површини од око 4 хектара. Дневно депонована количина комуналног отпада износи 200 м3, што се неконтролисано одлаже и редовноравна. Евидентан је велики број дивљих депонија у сваком насељеном месту по једна, низак ниво еколошке свести грађана, не постоји ни једна санитарна депонија за одлагање комуналног отпада. На сметлиштима често долази до пожара, а посебно током летњег периода где се у једном делу насељеног места осети непријатан дим, а посебно у непосредној околини депоније. Постоји споразум а о приступању регионалној депонији „Срем“. Не постоји систем сепарације отпада у домаћинствима. Постоје планови за санацију појединих дивљих депонија.

Веза ЦОР /Подциљеви Агенда 2030	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим Циљ 12. Обезбедити одрживе обрасце потрошње и производње	Поглавље 27: Животна средина и климатске промене
11.6. До 2030. смањити негативан утицај градова на животну средину мерен по глави становника, са посебном пажњом на квалитет ваздуха и управљање отпадом на општинском и другим нивоима	
12.5. До краја 2030. значајно смањити генерисање отпада тако што ће се спречавати или смањивати његово генерисање, односно тако што ће се отпад прерађивати и поново употребљавати.	

Показатељ исхода 2022.	Показатељ исхода 2030.
10% рециклирани 90% генерисани (ЈКП)	25% рециклирани 75% генерисани (Извор верификације: ЈКП)
Тона рециклираног отпада: 0 (ЈКП)	Тона рециклираног отпада: 18.000 тона (Извор верификације: ЈКП)

Мера 3.1 - Санација и рекултивација несанитарне депоније Ириг	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга

Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Израда техничке документације 2. Извођење радова на санацији и рекултивацији депоније Затварање несанитарне депоније
Одговорна институција	Општина Ириг и ЈП Комуналац Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	150.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Министарство заштите животне средине, Покрајина и донатори

Мера 3.2 – Уклањање свих дивљих депонија (12) на територији општине Ириг

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Израда елабората уклањања дивљих депонија 2. Извођење радова на уклањању дивљих депонија 3. Контрола и надзор над извођењем радова и санацијом депонија
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	50.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и Покрајински секретаријат за пољопривреду и Министарство заштите животне средине

Мера 3.3 - Унапређења капацитета ЈКП-а за одрживо управљање комуналним отпадом

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Набавка радних машина 2. Контрола и управљање комуналним отпадом
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	5.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине

Мера 3.4 – Изградња рециклажног центра и система сепарације комуналног отпада

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Извођење радова на изградњи рециклажног дворишта 2. Надзор над радовима
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	20.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и Министарство заштите животне средине

Мера 3.5 - Едукативне кампање и подизање свести становништва о сепарацији и одрживом управљању комуналним отпадом

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Врста мере	Информативно-едукативна
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Организовање трибина и радиница 2. Набавка канти и контејнера за домаћинства за сепарацију отпада
Одговорна институција	Општина Ириг и ЈКП
Процењена финансијска средства за спровођење мере	10.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и Министарство заштите животне средине

Приоритетни циљ 4 - Изградња и реконструкција савремене и безбедне саобраћајне инфраструктуре до свих насељених места општине Ириг

Опис циља:

Путна инфраструктура општине Ириг је задовољавајућа. Територију општине пресецају путеви различитих хијерархијских нивоа. Локални путеви (око 50 km) који су у надлежности општине су у релативно добром стању али захтевају реконструкцију. Осим радова на редовном одржавању општинских путева (местимично поправљање оштећења коловозне конструкције и осталих елемената пута, местимична површинска обрада коловозног застора и др.) више од 30 година нису вршени радови на рехабилитацији улица у насељеним местима (обнављање и замену дотрајалих коловозних конструкција, односно њених делова а нарочито nanoшење новог асфалтног слоја одређене носивости по целој ширини постојећег коловоза и др.). Постоји проблем теретног саобраћаја кроз насеље Ириг, кроз који пролази државни пут Ib реда бр. 21 Рума – Нови Сад, у смислу безбедности, аерозагађења и буке у самом насељеном месту. Процена је да преко 10.000 теретних возила дневно прође кроз насеље Ириг. Изградња дуго најављиваног Фрушкогорског коридора удужини од 45,2 км са најдужим тунелом у Србије кроз Фрушку гору у дужи од 3,5 км обилазног пута око Ирига би решила тај проблем. Изградња тунела и саобраћајница је започета 2022. године и очекује се завршетак до краја 2026. године. Урађена је реконструкција дела државног пута другог реда бр. 313 од Ирига до Нерадина и од Ирига до Врдника. Изграђено је неколико бицикличких стаза, али и даље постоји велики проблем безбедности бициклиста у саобраћају. Трошкови одржавања постојеће путне мреже и изградње нових саобраћајница имају велико учешће у укупним буџетским трошковима и у анализираном периоду (2018-2022.) су износили око 15%.

 <p>11 ОДРЖИВИ ГРАДОВИ И ЗАЈЕДНИЦЕ</p>	<p>Веза – ЦОР/ Подциљеви Агенда 2030</p>	 <p>3 ДОБРО ЗДРАВЉЕ</p>	<p>Веза – преговарачка поглавља са ЕУ</p>
<p>Циљ 3. Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све људе свих генерација Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим</p>			<p>Поглавље 14: Транспортна политика</p>
<p>3.6. До краја 2020. на глобалном нивоу преполовити број смртних случајева и повреда узрокованих саобраћајним незгодама</p>			
<p>11.2. До краја 2030. омогућити приступ безбедним, јефтиним, приступачним и одрживим транспортним системима за све, унапређујући безбедност на путевима, пре свега проширивањем обима јавног превоза, уз обраћање посебне пажње на потребе оних који се налазе у рањивим ситуацијама, жена, деце, особа са инвалидитетом и старијих лица</p>			

Показатељ исхода 2022.	Показатељ исхода 2030.

Општински путеви су у изузетно лошем стању	Општински путеви који су у истом или приближно истом стању које је било у тренутку његове изградње или последње реконструкције.
Период 2019. - 2021. Број саобраћајних незгода: 100 (Извор верификације: Извештај о стању безбедност на путевима општине Ириг	Број саобраћајних незгода: 30 (Извор верификације: Извештај о стању безбедности саобраћаја на путевима општине Ириг за 203.год.)

Мера 4.1 - Изградња локалних путева који повезују туристичке дестинације у општини

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1.Израда техничке документације за изградњу 2.Изградња панорамског пута Ириг- Врдника
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	200.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине Ириг, донатори, покрајина

Мера 4.2 - Реконструкција постојеће саобраћајне инфраструктуре на територији општине Ириг

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1.Реконструкција локланог пута Врдник- Рума 2.Рехабилитација локалног пута Банстол -Велика Ремета
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	400.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и Управа за капитална улагања АПВ

Мера 4.3 - Изградња бицикличких и пешачких стаза

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1.Израда техничке документације Извођење радова на изградњи бициклическе пешачке стазе Врдник- Павловци Извођење радова на изградњи бициклическе пешачке стазе Врдник- Павловци Стручни надзор
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	2500.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и Управа за капитална улагања АПВ

Мера 4.4 - Едукативне и промотивне кампање за повећање безбедности у саобраћају

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Врста мере	Информативно-едукативна
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Пормотивни материјал 2. Одржавање семинара и радионица
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	5.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај

Приоритетни циљ 5 - Унапређење система енергетске ефикасности на територији општине Ириг

Опис циља:

Резултат повећане ефикасности су значајне новчане уштеде, као и директан утицај на очување животне средине. Општина Ириг усмерава значајна средства на обезбеђење енергената за објекте јавне намене, где су највећи потрошачи школе. Циљ локалне самоуправе јесте да се постојећи котлови замене својим енергетски и еколошки прихватљивијим видовима, те да се на тај начин остваре дугорочније уштеде.

Неки од пројеката унапређења енергетске ефикасности објеката јавне намене су реализовани, неки су започети, а неки се припремају за плански период. Општина Ириг заједно а Министарством рударства и енергетике, ушла у реализацију пројекта "Чистија енергија и енергетска ефикасност за грађане у Србији" за суфинансирање мера енергетске ефикасности на стамбеним зграда, породичним кућама и становима на територији општине Ириг за 2021., 2022. и 2023. годину и за ту намену су опредељена

средства у износу од 4.500.000,00 динара, исто толико и од стране Министарства рударства и енергетике. План је да се сваке наредне године овај износ увећава и да се на тај начин пружа подршка локалном становништву са циљем да се енергетска ефикасност унапреди на свим нивоима. Данас је то модел понашања и одраз културе у најразвијенијим земљама света и тренд који и општина Ириг намерава да прати, узимајући у обзир да енергетска ефикасност директно води повећању квалитета живота, конкурентности привреде и енергетској безбедности.

Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	7 ДОСТУПНА И ОБНОВЉИВА ЕНЕРГИЈА 	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
Циљ 7. Осигурати приступ доступној, поузданој, одрживој и модерној енергији за све		Поглавље 15: Енергетика
Подциљ 7.1. До 2030. Обезбедити универзални приступ економски прихватљивим, поузданим и модерним енергетским услугама		

Показатељ исхода 2022.	Показатељ исхода 2030.
Процент енергетски санираних објеката јавне намене на територији општине %, 15	Процент енергетски санираних објеката јавне намене на територији општине %, 50

Мера 5.1 - Унапређење енергетске ефикасности објеката јавне употребе	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Енергетска санција зграда у јавну употребу 2. Израде енергетских пасоша
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	50.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и Министарство рударства и енергетике

Мера 5.2 - Подстицаји за домаћинства	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
Врста мере	Подстицајна

Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Припрема и усвајање програма енергетске санације на стембени мзграда, породичним кућама и становима на територији општине Ириг Спровођење постука за избор диркетних корисника Избор крајњих корисника- домаћинства која ће остварити права на подстицаје
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	45.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и Министарство рударства и енергетике

Мера 5.3 - Изградња биоелектране и интензивније коришћење биомасе	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Израда студије оправданости и генералног пројекта за изградњи биоелектране 2. Изградња биоелектране 3. Промовисање интензивнијег коришћења биомасе
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	15.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и Министарство рударства и енергетике

Мера 5.4 - Кампање за подизање свести о значају принципа енергетске ефикасности	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
Врста мере	Информативно-едукативна
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Организовање трибина и презентовање ее 2. Израда летака, јавно промовисање енергетске ефикасности и уштеде енергије
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	2.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и Министарство рударства и енергетике

Мера 5.5 - Унапређење система јавне расвете кроз употребу нових ЕЕ технологија	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Замена свих светиљких јавне расвете са ЛЕД светиљкама 2. Редовно одржавање и замена светиљки које замењене са ЛЕД светиљкама
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	15.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине

Приоритетни циљ 6 - Одрживо коришћење ОИЕ са циљем заштите и побољшања квалитета животне средине

Опис циља:

Општина Ириг располаже значајним изворима обновљиве енергије, а то су пре свега потенцијали биомасе. Најзначајнији потенцијали биомасе за енергију су потенцијали из шума. Други значајан извор обновљиве енергије свакако су геотермални извори.

Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	7 ДОСТУПНА И ОБНОВЉИВА ЕНЕРГИЈА 	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
Циљ 7. Осигурати приступ доступној, поузданој, одрживој и модерној енергији за све		Поглавље 15: Енергетика
Подциљ 7.1. До 2030. Обезбедити универзални приступ економски прихватљивим, поузданим и модерним енергетским услугама		

Показатељ исхода 2022.	Показатељ исхода 2030.
10% домаћинстава општине Ириг користи обновљиве изворе енергије у Домаћинствима (подаци ЈЛС)	60% становника општине Ириг користи обновљиве изворе енергије у Домаћинствима (извор верификације:

	извештај ЈЛС)
20% објеката јавне намене користи котлове на природни гас или биомасу (подаци ЈЛС)	70% објеката јавне намене користи котлове на природни гас или биомасу (извор верификације: извештај ЈЛС)

Мера 6.1 - Развој инфраструктуре и интензивније коришћење ОИЕ

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Припрема Програма о начину коришћења обновљиви извора енергије 2. Конкурс за додел усредтава грашанима за коришћење обнови извора енергије
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	10.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и Министарство рударства и енергетике

Мера 6.2 - Едукативне и промотивне кампање у области употребе обновљивих извора енергије

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
Врста мере	Информативно-едукативна
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: Организовање радионица и обука
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	5.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и Министарство рударства и енергетике

Мера 6.3 - Оснивање општинског фонда за енергетску ефикасност

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
Врста мере	подстицајна
Опис мере / активности које је потребно спровести за	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су:

реализацију мере	1. Израда Правилника 2. Формирање радне групе за оснивање фонда ее
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	10.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и Министарство рударства и енергетике

Приоритетни циљ 7 - Унапређење функционалности јавних површина на територији општине Ириг

Опис циља:

Приоритетни циљ је уредити и унапредити функционалност јавне површине и изградити сву неопходну инфраструктуру. У току 2020. године урађена је реконструкција парка у центру Ирига. Потребно је уредити све јавне површине у близини туристичких дестинација. Уређење простора између културног центра и школе у Иригу. Парк и пијацу у центру Врдника и уређење парковских површина у зони Нове Бање у Врднику.

Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	7 ДОСТУПНА И ОБНОВЉИВА ЕНЕРГИЈА 	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим		Поглавље 27. Животна средина
Подциљ 11.1. До 2030. осигурати да сви имају приступ адекватном, безбедном и приступачном становању и основним услугама		

Показатељ исхода 2022.	Показатељ исхода 2030.
Удео уређених јавних површина на територији општине у укупној јавној површини која се уређује (%) 38	Удео уређених јавних површина на територији општине у укупној јавној површини која се уређује (%) 80
Удео парковских површина приведених намени у укупној парковској површини зеленила (%) 20	Удео парковских површина приведених намени у укупној парковској површини зеленила (%) 85

Мера 7.1 - Унапређење капацитета паркинг

система на територији општине	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Израда техничке документације 2. Изградња паркинга у Иригу и Врднику 3. Увођење система наплате паринга у зони центра Ирига и Врдника
Одговорна институција	Општина Ириг и ЈКП
Процењена финансијска средства за спровођење мере	100.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине

Мера 7.2 - Унапређење система управљања пијацама, трговима и осталим јавним зеленим површинама	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Изградња пијацеу Иригу 2. Одржавање пијаце у Врднику
Одговорна институција	Општина Ириг и ЈКП
Процењена финансијска средства за спровођење мере	50.000.000 динара
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине и покрајина

Мера 7.3 - Унапређен систем управљања гробљима	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: Изградња капела у насељу Јазак и Нерадин Одржавање и управљање месним гробљима
Одговорна институција	Општина Ириг и ЈКП
Процењена финансијска средства за спровођење мере	20.000.000 динара
Потенцијални извор	Буџет општине

финансирања	
-------------	--

Мера 7.4 - Унапређење постојећег система за обављање делатности зоохигијене	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1.Изградња азила- прихватилиштва за псе луталице 2.Спровођење мера зоохигијене
Одговорна институција	Општина Ириг, ЈКП
Процењена финансијска средства за спровођење мере	21.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине Ириг

Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац: Друштвени развој

Приоритетни циљ 8 - Успостављен квалитетан образовни систем који је заснован на принципима инклузивности

Опис циља:

Приоритетни циљ општине Ириг до 2030. године у области образовања је установљен како би се остварио квалитетан образовни систем у коме ће сва деца имати могућност за образовање, без обзира на њихово порекло или било који други фактор. Овај циљ је заснован на принципима инклузивности, која подразумевају укључивање свих ученика у образовни систем и стварање услова за њихову успешну учешће у образовном процесу.

Мере које су планиране за постизање овог циља укључују побољшање услуге предшколског образовања кроз унапређење инфраструктурних, кадровских и техничких капацитета у предшколској установи, основним школама и средњој школи. Ово укључује проширење и модернизацију образовних усанова, обезбеђивање квалификованих наставника и учитеља, као и савремене наставне средства и технологије. Циљ је да се створи пријатно и стимулативно образовно окружење у коме ће сва деца имати једнаке могућности да уче и развијају се. Ово ће допринети стварању квалитетног образовног система у општини Ириг, који ће бити сразмеран са највишим стандардима у овој области.

Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	4 КВАЛИТЕТНО ОБРАЗОВАЊЕ 	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
4. Обезбедити инклузивно и праведно квалитетно образовање и промовисати могућност целоживотног учења за све	Поглавље 26 – образовање и култура	
4.2. До краја 2030. обезбедити да све девојчице и дечаки имају приступ квалитетном развоју у раном детињству, бризи и предшколском образовању како би се припремили за основно образовање		

Показатељ исхода 2022.	Показатељ исхода 2030.
Обухват деце ПВО (%) 33,4	Обухват деце ПВО 50%

Мера 8.1 - Побољшање услуге предшколског образовања кроз унапређење инфраструктурних, кадровских и техничких капацитета ПУ	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
<p>Да би успостављен систем образовања и васпитања био ефикасан, функционалан и да би одговорио на све потребе његових корисника, неопходно је обезбедити да инфраструктура буде на задовољавајућем нивоу у погледу услова и техничког капацитета, као и да систем може да обезбеди адекватне стручне кадрове који ће пружати услуге образовања у области предшколског васпитања и образовања.</p>	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. опремање соба новим дидатичким средствима 2. адаптација таванског простора за отварање нових група
Одговорна институција	Општина Ириг, ПУ
Процењена финансијска средства за спровођење мере	25.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Буџет Општине Ириг

Мера 8.2 - Унапређење основношколског образовања кроз унапређење инфраструктурних, кадровских и техничких капацитета	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
<p>Да би успостављен систем образовања и васпитања био ефикасан, функционалан и да би одговорио на све потребе његових корисника, неопходно је обезбедити да инфраструктура буде на задовољавајућем нивоу у погледу услова и техничког капацитета, као и да систем може да обезбеди адекватне стручне кадрове који ће</p>	

пружати услуге образовања у области основног образовања.	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Организовање рекреативне наставе за сву децу 2. Обезбеђење додатног простора у објекту
Одговорна институција	Општина Ириг, ОШ
Процењена финансијска средства за спровођење мере	20.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине Ириг

Мера 8.3 – Унапређење средњешколског образовања кроз унапређење инфраструктурних, кадровских и техничких капацитета

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Да би успостављен систем образовања и васпитања био ефикасан, функционалан и да би одговорио на све потребе његових корисника, неопходно је обезбедити да инфраструктура буде на задовољавајућем нивоу у погледу услова и техничког капацитета, као и да систем може да обезбеди адекватне стручне кадрове који ће пружати услуге образовања у области средњег образовања.

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Сефкерин (ПТД и радови 2.000.000 дин.)
Одговорна институција	Општина Ириг, Средња школа
Процењена финансијска средства за спровођење мере	10.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Буџет општине Ириг

Приоритетни циљ 9 - Сви грађани Ирига имају квалитетне и доступне социјалне услуге у локалној заједници

Опис циља:

Приоритетни циљ општине Ириг у области социјалне заштите до 2030. године је да сви грађани Ирига имају доступне и квалитетне социјалне услуге у локалној заједници. Овај циљ захтева унапређење постојећих и увођење нових социјалних услуга на основу локалних потреба, а такође и побољшање капацитета рада Центра за социјални рад, као и обезбеђивање и унапређење приступачности јавних институција особама са инвалидитетом. Унапређење постојећих и увођење нових социјалних услуга на основу локалних потреба је од велике важности јер је то једини начин да се утврде реалне потребе за социјалним услугама и да се те потребе испуне. Унапређење капацитета рада Центра за социјални рад је такође битно јер ће омогућити да се услуге пружају на

бољи начин, а то је од изузетног значаја за оне који зависе од социјалних услуга. Обезбеђивање и унапређење приступачности јавних институција особама са инвалидитетом такође је важно јер је циљ да се свим грађанима пружи једнака могућност да користе услуге. Овај приоритетни циљ има за циљ да унапреди општину Ириг као место где се квалитетно пружају социјалне услуге и где се свим грађанима пружа подршка која је потребна за квалитетан живот. Од значаја је да се укаже на то да је социјална заштита важан део живота сваког грађанина и да је неопходно учинити све што је могуће да се она унапреди и ојача.

Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030		Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
1.3. Применити одговарајуће националне системе социјалне заштите и мере за све, укључујући најугроженије, и до 2030. постићи довољно велики обухват сиромашних и рањивих	19. Социјална политика и запошљавање	

Показатељ исхода 2022.	Показатељ исхода 2030.
Удео корисника новчане социјалне помоћи у укупној популацији (%) 5,8	Удео корисника новчане социјалне помоћи у укупној популацији (%) 4
Удео корисника социјалне заштите у укупној популацији (%) 14	Удео корисника социјалне заштите у укупној популацији (%) 10

Мера 9.1 – Унапређење постојећих и увођење нових социјалних услуга на основу локалних потреба	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
<p>Систем социјалне заштите у општини Ириг је базиран на неколико услуга које се пружају њеним корисницима који су у стању социјалне потребе. Постојеће услуге које се пружају је неопходно да буду унапређене у погледу њеног квалитета пружања као и обезбеђивању континуитета. Осим тога, на основу препознате потребе свих становника који су у стању социјалне потребе, у предстојећем периоду планирано је увођење нових услуга социјалне заштите.</p>	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. акредитовање нових социјалних услуга 2. повећање мреже социјалних услуга
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	15.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Буџет Општине

Мера 9.2 – Унапређење капацитета рада Центра за социјални рад

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Како би систем социјалне заштите могао да буде стабилан и ефикасан, неопходно је да се унапреде постојећи капацитети Центра за социјални рад, који се односе на услове објекта, техничку опремљеност као и кадровски капацитет и компетенције запослених.

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. опремање додатних просторија за рад са странкама 2. ангажовање додатних кадрова
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	10.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Буџет Општине

Мера 9.3 – Обезбеђивање и унапређење приступачности јавних институција особама са инвалидитетом

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Да би систем социјалне заштите био инклузиван, потребно је да се обезбеде услови по којима ће услуге социјалне заштите бити доступне свима. Посебан акценат се ставља на приступачност особама са инвалидитетом, у јавним институцијама. То ће подразумевати изградњу приступачних рампи, лифтова, широких врата, специјално дизајнираних тоалета и друга прилагођавања која ће омогућити особама са инвалидитетом да се лакше крећу и приступе јавним објектима, чиме ће се побољшати њихов квалитет живота и укљученост у друштво.

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. изградња рампи за инвалиде у објектима јавних установа 2. обезбеђење стаза и пешачких пролаза за особе са инвалидитетом
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	10.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Буџет Општине

Приоритетни циљ 10 - Унапређење услова и квалитета примарне здравствене заштите на територији општине Ириг

Опис циља:

Приоритетни циљ општине Ириг у области здравствене заштите до 2030. године је успостављање квалитетног система примарне здравствене заштите на територији општине. То подразумева реконструкцију, санацију и опремање објекта Дома здравља Ириг, као и реконструкцију, санацију и опремање објеката амбуланти у свим насељеним местима, те увођење услуге патронажне службе на целој територији општине. Овај циљ се поставља у контексту постојеће ситуације у области здравствене заштите на подручју општине Ириг. Наиме, према доступним подацима, здравствена заштита на том подручју није била адекватно развијена, а постојећи објекти и опрема су дотрајали и неадекватни за пружање квалитетне здравствене заштите. Такође, доступност здравствене заштите није била једнако распрострањена по целој територији општине, што је нарочито отежавало ситуацију у руралним подручјима. Стога, циљ успостављања квалитетног система примарне здравствене заштите има за циљ побољшање здравствене заштите у целој општини, те омогућавање приступа здравственој заштити за све грађане, без обзира на место становања или социјални статус. Реконструкција, санација и опремање објекта Дома здравља и амбуланти представљају кључне мере за остваривање овог циља, јер ће се на тај начин обезбедити адекватни услови за пружање здравствених услуга, укључујући и модерне медицинске уређаје и опрему. Увођење услуге патронажне службе такође представља важну меру за остваривање овог циља, јер ће омогућити боље праћење здравственог стања становништва на територији општине, посебно старијих и хронично оболелих особа. Ова услуга ће такође омогућити превенцију болести и унапређење здравствене културе међу становништвом општине Ириг.

Укупно гледано, циљ успостављања квалитетног система примарне здравствене заштите на територији општине Ириг представља важан корак у побољшању здравствене заштите на том подручју, што ће допринети бољем квалитету живота становника општине.

Веза – ЦОР 2030	3 ДОБРО ЗДРАВЉЕ 	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
Циљ 3. Обезбедити здрав живот и промовисати благостање за све људе свих генерација	Поглавље 28 – Заштита потрошача и заштита здравља	

Показатељ исхода 2022.	Показатељ исхода 2030.
Број лекара на 1.000 становника 1,7	Број лекара на 1.000 становника 3
Број здравствених амбуланти са унапређеним условима у периоду примене Плана развоја 2023-2030. „-“	Број здравствених амбуланти са унапређеним условима у периоду примене Плана развоја 2023-2030. - 3

Мера 10.1 - Реконструисање, санирање и опремање објекта Дома здравља Ириг
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

<p>Пружање услуга примарне здравствене заштите на подручју општине Ириг се обавља у оквиру Дома здравља Ириг, те је са циљем унапређења квалитета истих, неопходно да се у предстојећем периоду одреде средства којима ће се извршити радови реконструкције, санирања и опремања објекта.</p>	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	<p>Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Изградња лифта у објекту у Иригу 2.Опремање специјалистичких кабинета
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	30.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Буџет Општине

Мера 10.2 - Реконструисање, санирање и опремање објеката амбуланти у свим насељеним местима

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Пружање услуга примарне здравствене заштите на подручју општине Ириг се обавља у оквиру Дома здравља Ириг, те је са циљем унапређења квалитета истих, неопходно да се у предстојећем периоду одреде средства којима ће се извршити радови реконструкције, санирања и опремања објеката амбуланти у свим насељеним местима.

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	<p>Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Реконструкција здравствене амбуланте у Јаску и Ривици 2. Набавка медицинске опрема за потребе здравствених амбуланти
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	10.000.000 дин.
Потенцијални извор	Буџет Општине

финансирања	
-------------	--

Мера 10.3 - Увођење услуге патронажне службе на целој територији општине Ириг	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
<p>Увођење услуге патронажне службе на целој територији општине Ириг је једна од мера које су планиране у склопу приоритетног циља у области здравствене заштите. Патронажна служба је здравствена услуга која се пружа на терену особама које су због својих здравствених проблема ограничене у кретању или није могуће да долазе у здравствену установу. Ова услуга је највише усмерена ка старим лицима, хроничним болесницима, особама са инвалидитетом, како би се омогућило да и ове особе редовно добијају здравствену заштиту и пратњу у лечењу. Увођење патронажне службе на целој територији општине Ириг би значајно унапредило здравствену заштиту особа које су у овој категорији, као и унапредило општи квалитет здравствене заштите на територији општине.</p>	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	<p>Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. набавка возила за патронажну службу 2. Ангажовање две медицинске сестре у рад у патронажи
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	3.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Буџет Општине

Приоритетни циљ 11 - Очување културног наслеђа и унапређен квалитет пружања услуга у области културе у општини Ириг

Опис циља:

Очување културног наслеђа је од изузетног значаја за сваку општину, јер оно представља сведочанство о историји, култури и народној баштини. Кроз изградњу нових објеката и реконструкцију старих зграда, општина Ириг планира да сачува и промовише културно наслеђе овог подручја. Унапређење квалитета пружања услуга у области културе је такође од великог значаја за општину Ириг, јер то доприноси бољем квалитету живота грађана и привлачи туристе. Општина Ириг је планирала низ мера,

као што су изградња нових објеката и реконструкција постојећих, унапређење рада КУД-ова и стављање у функцију Михизове куће, које су све у складу са овим циљем. Укупно, ово представља значајан напредак у развоју културе и културног живота у општини Ириг.

Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	 11 ОДРЖИВИ ГРАДОВИ И ЗАЈЕДНИЦЕ	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
Циљ 11 – Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, прилагодљивим и одрживим Подциљ 11.4 Појачати напоре да се заштити и обезбеди светска културна и природна баштина	26. Образовање и култура	

Показатељ исхода 2022.	Показатељ исхода 2030.
Број запослених у области културе у односу на укупан број запослених у јавном сектору (1%)	Број запослених у области културе у односу на укупан број запослених у јавном сектору (1.5%)
Број посетилаца културних садржаја 2.000	Број посетилаца културних садржаја 5.000

Мера 11.1 - Санација и стављање у функцију Михизове куће	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља Обезбеђење садржаја и простора за организовање културних дешавања и стављање у функцију сталног изложбеног простора. Нови садржаји за културне програме.	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Одржавање и уређење 2. Навака савремене опреме
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	2.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Буџет Општине, донатори

Мера 11.2 - Унапређење рада КУД-ова на територији општине Ириг
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља Културно уметничка друштва су носиоци културних садржаја на подручју, стога је важно улагати у њихову инфраструктуру, садржаје и културне програме али и кадровске капацитете уколико недостају.

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Субвенцијусање рада кудова на територији општине Ириг 2. Уређење простора за организовање рада КУД-ова
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	1.500.000 дин. годишње
Потенцијални извор финансирања	Буџет Општине, донатори

Мера 11.3 - Реконструкција дома културе и његова трансформација у културни центар

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Реконструкцијом Дома културе у Иригу и његовом трансформацијом у Културни центар ће се културни живот на подручју Општине значајно обогатио и садржајно унапредио, тиме што ће се успоставити нова установа културе која би била покретач будућих културних збивања и промена. Објекат би постао будући мултифункционални центар културе и друштвеног живота Ирига, у коме би се налазила Српска читаоница, сталне музејске поставке, Интерпретациони центар Епархије сремске, КУД Змај Ириг и музичка школа.

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Извођење радова на реконструкцији културног центра Опремање културног центра
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	250.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Буџет Општине, буџет РС, АПВ, донатори

Мера 11.4 - Промоција културног наслеђа

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Очување културног наслеђа је од изузетног значаја за сваку општину, јер оно представља сведочанство о историји, култури и народној баштини. Кроз изградњу нових објеката и реконструкцију старих зграда, општина Ириг планира да сачува и промовише културно наслеђе овог подручја. Унапређење квалитета пружања услуга у области културе је такође од великог значаја за општину Ириг, јер то доприноси бољем квалитету живота грађана и привлачи туристе.

Врста мере	Информативно-едукативна
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1.Организовање културних дефавана 2.Уређење простора између културног центра и школе
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	25.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Буџет Општине

Приоритетни циљ 12 - Обезбеђени савремени услови за развој спорта и омладинских активности на територији општине Ириг

Опис циља:

Циљ општине Ириг је да обезбеди савремене услове за развој спорта и омладинских активности на својој територији. Овај циљ је од изузетног значаја јер спорт и омладинске активности представљају кључне елементе у стварању здравије, активније и позитивније заједнице. У општини Ириг постоји знатан број спортских клубова и организација које су активне у области спорта и омладине. Ови клубови се баве различитим спортовима, укључујући фудбал, кошарку, рукомет, одбојку, тенис, атлетику и друге спортове. Кључни играчи у овим организацијама су млади људи, што показује да је спорт и омладински активизам важан за развој младих људи у општини Ириг. Поред клубова, општина Ириг организује и подржава различите спортске и омладинске активности као што су кампови, такмичења, тренинзи и програми за развој талената. Неки од најзначајнијих спортских догађаја који се одржавају у општини Ириг укључују "Иришки маратон", фудбалски турнири и друге спортске манифестације.

Општина Ириг такође има активну омладинску сцену која обухвата младе људе који се баве различитим активностима, укључујући музику, уметност, књижевност и друге креативне области. Организације као што су Културни центар "Ириг", Друштво младих "Ириг" и друге омладинске организације у општини Ириг организују различите културне и друштвене догађаје за младе људе у општини. У циљу подршке спорту и омладинском активизму, општина Ириг намерава да улаже у објекте, опрему и програме који ће подржати развој спорта и омладинских активности.

Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030

Циљ 11. Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, отпорним и одрживим

11.1. До 2030. осигурати да сви имају приступ адекватном, безбедном и приступачном становању и **основним услугама**

Показатељ исхода 2022.	Показатељ исхода 2030.
Број објеката спортске инфраструктуре на територији општине укупно 2	Број објеката спортске инфраструктуре на територији општине укупно 4
Издавање из буџета за програм спорта и омладине 4,99%	Издавање из буџета за програм спорта и омладине 10%

Мера 12.1 - Отварање и опремање простора за младе	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља Спровођење омладинске политике	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Уређење и опремање просторија за младе 2. Набавка рачунарске и ИТ опреме
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	3.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Буџет Општине, донатори

Мера 12.2 – Креирање програма за младе	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља Спровођење активност из програм за младе општине Ириг	
Врста мере	Информативно-едукативна
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. Организовање едукативних радионица 2. Опремање канцеларије за младе
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	7.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Буџет Општине

Мера 12.3 – Изградња и опремање спортске хале у Иригу
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља Изградња спортске хале унутар комплекса спортско-рекреативног и ообразовног

центра у Иригу	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1.Изградња спортске хале 2. Опремање спортске хале
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	200.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Буџет Општине

Мера 12.4 – Изградња базена

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља
У склопу спортско -рекреативног и образовног центра у Иригу изградити затворени базен за посетиоце

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1.Изградња затвореног базена 2. Унапређење спортских садржаја унутар спортског рекреативног комплекса
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	250.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Буџет Општине

Мера 12.5 – Изградња спортских садржаја комплекса „Нова бања“

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља
У зони нове бање у Врднику изградњи унутар комплекса спортско рекреативних садржаја и спортске терене са трибинама

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које ће се предузети за реализацију планиране мере су: 1. изградња спортских терена са трибинама 2. Опремање спортских садржаја
Одговорна институција	Општина Ириг

Процењена финансијска средства за спровођење мере	350.000.000 ин
Потенцијални извор финансирања	Буџет РС, АПВ и Општина Ириг

Опис приоритетних циљева и мера за развојни правац: Привредни развој

Приоритетни циљ 13 - Стварање услова за повећање запослености и квалитета животног стандарда за све становнике општине Ириг

Опис циља:

Приоритетни циљ 11, који се односи на побољшање економског положаја становника на подручју општине Ириг, има посебно значајно месту, узимајући у обзир ниске базне показатеље. Циљ се односи на повећање броја запослених, просечних плата, општих услова рада, али и боље показатеље запослености младих и жена. Општина Ириг приоритетни циљ планира да оствари реализацијом три мере, од којих се једна односи на капиталну инвестицију завршетка инфраструктурног опремања индустријске зоне (према последњим званичним подацима из новембра 2020. РЗС, површина индустријске зоне у Иригу је 43 хектара, од чега у употреби 41,86%), док друге две мере обухватају подстицаје привреди. На територији општине Ириг, просечне нето зараде су ниже од просека Сремске области као и просека Републике Србије. Стопа незапослености у 2021. на територији општине Ириг је 28%⁵. Удео незапослених жена од укупног број незапослених је 49,6%. Удео младих од укупног број незапослених је 13,9%. Карактеристика незапослености, и можда највећи проблем, у општини Ириг је висок проценат дугорочно незапослених лица (чак 72,5% као проценат незапослених лица), као и велики проценат незапослених лица без квалификација (чак 51,4% као проценат незапослених лица). Вођење активније политике запошљавања у Општини се према томе намеће као императив у области економског развоја, односно потребно је обезбедити веће финансирање у наредном периоду, уколико се настоји подстицање развоја и унапређење пословног и привредног амбијента подручја.

Кључни кровни документ на који је потребно наслонити планиране мера свакако је План развоја АП Војводине 2023-2030., који међу прве развојне правце свакако ставља питање животног стандарда, и као приоритетни циљ наводи потребу стварања подстицајног амбијента за развој ММСПП (микропредузећа, малих и средњих предузећа и предузетника) сектора и иновација. Даље, када је реч о планским документима вишег реда, приоритетни циљ даје допринос спровођењу Стратегије запошљавања у Републици Србији до 2026. кроз планирање и усмеравање мера активне политике запошљавања, сувенције и мере целоживотног учења. Овде је такође битно напоменути да национална Стратегија указује на потребу праћења стања и кретања на локалном тржишту рада у циљу константног прилађовања мера активне политике запошљавања.

⁵ Однос броја незапослених и збира броја запослених и незапослених лица (подаци: Аналитички сервис ЈЛС, 2021.)

<p>Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030</p>	<p>8 ДОСТОЈАНСТВЕН РАД И ЕКОНОМСКИ РАСТ</p> 	<p>Веза – преговарачка поглавља са ЕУ</p>
<p>8.5. До 2030. постићи пуну и продуктивну запосленост и достојанствен рад за све жене и мушкарце, укључујући и младе људе и особе са инвалидитетом, као и једнаку плату за рад једнаке вредности</p>	<p>Поглавље 20: Предузетништво и индустријска политика</p>	
<p>8.б До 2020. развити и операционализовати глобалну стратегију за запошљавање младих и применити „Глобални пакт за запошљавање“ Међународне организације рада</p>		

Показатељ исхода - базни	Показатељ исхода 2030
<p>Стопа запослености (30%) (2021., Аналитички сервис ЈЛС)</p>	<p>Стопа запослености (25%) (2030., Аналитички сервис ЈЛС)</p>
<p>Незапослени млади (13,9% укупно незапослених лица) Незапослени старији (43,4% укупно незапослених лица) Незапослене жене (49,6% укупно незапослених лица) (2021., Аналитички сервис ЈЛС)</p>	<p>Незапослени млади (10% укупно незапослених лица) Незапослени старији (30% укупно незапослених лица) Незапослене жене (30% укупно незапослених лица) (2021., Аналитички сервис ЈЛС)</p>
<p>Просечне зараде без пореза и доприноса 448 ЕУР. (2021. Аналитички сервис ЈЛС)</p>	<p>Просечне зараде без пореза и доприноса 800 ЕУР. (2030. Аналитички сервис ЈЛС)</p>

<p>Мера 13.1 - Завршетак инфраструктурног опремања радне зоне</p>	
<p>Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља У Иригу је активна радна зона површине 57 хектара, у којој послује 5 привредних субјеката. Зона има обезбеђене услове рада (вода, гас, струја, интернет и сл.), док Није повезана на новоизграђену канализациону мрежу и нема изграђану јавну расвету.</p>	
<p>Врста мере</p>	<p>Обезбеђење добара и пружање услуга</p>
<p>Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере</p>	<p>Активности које је потребно спровести, како би се реализовала предложена мера су: - извођење радова и изградњи јавне расвете и прикључке за канализациону мрежу</p>
<p>Одговорна институција</p>	<p>Општина Ириг</p>
<p>Процењена финансијска средства за спровођење мере</p>	<p>15.000.000 дин.</p>
<p>Потенцијални извор финансирања</p>	<p>Општина Ириг, АПВ</p>

Мера 13.2 - Подстицаји за предузетнике

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Број предузетника, као и број привредних друштава, у општини Ириг показује континуирани раст у последњих неколико година. Активности предузетника и помоћ у тржишном наступу општина Ириг ће подржати кроз финансијске подстицаје. Циљ подршке је допринос показатељима као што је број запослених (пре свега младих, старијих и жена) и просечна зарада, јер је на основу базних стања, овде потребно реаговати реализацијом одређених мера.

Набавка репроматеријала за редовни рад.

Врста мере	Подстицајна мера
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести, како би се реализовала предложена мера су: Постицаји за набавку машина и алата
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	3.000.000 дин. годишње
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг

Мера 13.3 - Подстицаји за угоститељске објекте за набавку опреме

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља:

Општина Ириг ће, у пружању подршке привреди, посебан акценат ставити на мере подршке угоститељском сектору, кроз помоћ у набавци опреме и тиме утицати на повећање продуктивности рада, и повећање квалитета пружања услуга. Угоститељство је веома битан сектор у општини Ириг, који запошљава значајан број људи, због чега се оваква врста подршке сматра оправданом и утицајном на показатеље исхода.

Врста мере	Подстицајна мера
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести, како би се реализовала предложена мера су: <ul style="list-style-type: none"> • Издвајање средстава у оквиру буџета • Дефинисање програма подстицаја са очекиваним резултатима и показатељима, и планом праћења и извештавања • Дефинисање конкурса, са условима • Спровођење конкурса • Потписивање уговора • Праћење и вредновање постигнутих резултата
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	17.500.000 динара за седмогодишњи програм или 2.500.000 динара годишње
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг

Приоритетни циљ 14 - Унапређење механизма за подршку руралном развоју, развоју пољопривреде и прерађивачке делатности

Опис циља:

Узимајући у обзир природне карактеристике, квалитет земље, воду, климатске услове, општина Ириг има значајан потенцијал за развој пољопривредне производње. Најзначајније пољопривредне области су виноградарство и воћарство. Укупно расположиво пољопривредно земљиште на територији општине Ириг је 11.722 хектара (попис 2012.), односно 50,97% укупно површине општине, што је значајно мање у односу на већину општина на територији Војводине, међутим искоришћеност расположивог земљишта општине је изузетно значајна и износи око 95,91%.

Општина Ириг пољопривреду сматра веома значајним развојним сектором, у прилогу чему говоре издвајања из локалног буџета за пољопривреду и рурални развој (програм 5) која износе у просеку 6,12% од укупног буџета општине, што је значајно изнад просека. Како нема новијих званичних података, базни показатељи ће се посматрати у односу на последњи попис 2012. године, док ће Општина кроз ревизије документа, а након новог пописа пољопривреде, ревидирати и постављене показатеље. Када је реч о пољопривреди, општина ће акценат ставити на мере које се односе на уређење атарских путева, каналске мреже (наводњавање/одводњавање), оснивање и опремање пољочуварске службе, а све су послови које су јој у директној надлежности, редовне су, због чега се и не могу посматрати као развојне. Поред ових мера, које имају индиректни утицај на постизање циљних показатеља, Општина ће укључити и развојне мере, а које се односе на пружање подршке пољопривредницима, кроз различите помоћи, како финансијске, тако и информативно-едукативне. Помоћ ће бити усмерена пре свега ка виноградарима, као кључном развојном сектору пољопривреде, а затим и у подсицај покретања органске пољопривреде, што је значајна улога локалне самоуправе. Наведене развојне мере могу дати јасан допринос постизању показатеља исхода.

У дефинисању, планирању и праћењу активности у области пољопривреде, општина Ириг ће консултовати кровна планска документа, а то су пре свега План развоја АПВ до 2030. године, као и годишње програме мера подршке за спровођење пољопривредне политике за развој села на територији АП Војводине.

Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	 <p>2 СВЕТ БЕЗ ГЛАДИ</p>	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
2. Окончати глад, постићи безбедност хране и побољшану исхрану и промовисати одрживу пољопривреду		
2.4. до 2030. обезбедити одрживе системе за производњу хране и применити отпорне пољопривредне праксе за повећање продуктивности и производње, које помажу у одржавању		11. Пољопривреда и рурални развој

<p>екосистема, које јачају капацитет за прилагођавање климатским променама, екстремним временским условима, сушама, поплавама и осталим катастрофама, и које прогресивно побољшавају квалитет земљишта и тла</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2а. Повећати инвестирање, укључујући кроз побољшану међународну сарадњу, у руралну инфраструктуру, пољопривредна истраживања и саветодавне услуге, развој технологије и банака биљног и сточног генетског материјала како би се унапредили пољопривредни производни капацитети у земљама у развоју, а посебно у најмање развијенијим земљама • 2.3. До 2030. удвостручити пољопривредну продуктивност и приходе малих произвођача хране, а посебно жена, аутохтоних народа, породичних пољопривредних произвођача, сточара и рибара, кроз безбедан и једнак приступ земљишту, другим производним ресурсима и подацима, сазнањима, финансијским услугама, тржиштима и могућностима за остваривање додатне вредности, односно за запошљавање ван пољопривреде 	
---	--

Показатељ исхода - базни	Показатељ исхода 2030
Укупни расходи ЈЛС у сектор пољопривреде (РСД): 6,12% буџета (просек 2018-2020.) (Завршни рачун Општине)	Укупни расходи ЈЛС у сектор пољопривреде (РСД): 5-10% буџета (просек 2023-2030.) (Завршни рачун Општине)
Укупни подстицаји регионалног развоја за пољопривреду: 56.466.000 дин. (Агенција за привредне регистре, 2022.)	Укупни подстицаји регионалног развоја за пољопривреду: 50.000.000 дин. (Агенција за привредне регистре, 2030.)
Специјализована газдинства за сталне засаде (винова лоза и воће), као % укупног броја пољопривредних газдинстава: 11,2% (попис пољопривреде 2012.)	Специјализована газдинства за сталне засаде (винова лоза и воће), као % укупног броја пољопривредних газдинстава: 20% (анализа спроведена од стране Општине, 2030.)

Мера 14.1 - Брендирање општине Ириг као винске престонице Србије 2025.

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Виноградарство представља један од најважнијих пољопривредних активности на подручју општине Ириг. Карактеришу је одлични климатско-геолошки услови, дуга традиција бављења виноградарством и подрумарством, као и препознатљивост географског порекла фрушкогорских вина. Активности које је потребно предузети односе се на бољу сарадњу и умрежавање самих виноградара и винара, активирање у креирањеу бренда, бољем маркетингу, укључивање у различите презентационе, информативне, едукативне програме. Битно напоменути да на територији општине Ириг постоји и средња школа која у свом саставу има и смер винар, што даје додатну

<p>снагу целокупној идеји креирања бренда. „Ириг – винска престоница Србије” је пројекат у току, чија реализација се очекује 2025. године. Овај пројекат обухвата и капиталне инвестиције, али и активности које се односе на изградњу и промоцију бренда.</p>	
Врста мере	Обезбеђивање добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести, како би се реализовала предложена мера су: Ангажовање стручне организације која се бави промоцијом и брендирањем одређеног подручја
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	3.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг

Мера 14.2 - Подстицаји за унапређење примарне пољопривредне производње	
<p>Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља Пољопривреда захтева подршку и подстицаје, због чега је оваква мера саставни део плана општине Ириг. Кроз финансијске подстицаје, општина Ириг ће пољопривредницима са свог подручја додељивати средстава и то за: Набавку механизације за примарну пољопривреду производњу.</p>	
Врста мере	Подстицајна мера
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести, како би се реализовала предложена мера су: <ul style="list-style-type: none"> • Издвајање средстава у оквиру буџета • Дефинисање програма подстицаја са очекиваним резултатима и показатељима, и планом праћења и извештавања • Дефинисање конкурса, са условима • Спровођење конкурса • Потписивање уговора • Праћење и вредновање постигнутих резултата
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	2.000.000 дин. годишње
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг

Мера 14.3 - Оснивање и опремање пољочуварске службе	
<p>Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља Општина Ириг нема основану пољочуварску службу, што је веома значајна мера за развој пољопривреде. Општина ће у наредном периоду донети одлуку о оснивању, а за средства за опремање службе ће аплицирати код Владе АП Војводине.</p>	

Врста мере	Обезбеђивање добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести, како би се реализовала предложена мера су: <ul style="list-style-type: none"> • доношење одлуке о оснивању пољочуварске службе • израда пројекта оснивање и опремање пољочуварске службе • конкурисање за средстава код АПВ • оснивање и опремање пољочуварске службе
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	2.000.000 дин. годишње
Потенцијални извор финансирања	Влада АП Војводине; Општина Ириг

Мера 14.4 - Уређење каналске мреже и развијање система наводњавања и одводњавања пољопривредног земљишта

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Уређена каналска мрежа, односно могућност наводњавања површина, основни је услов када говоримо о улагањима у раст продуктивности у пољопривреди. Нажалост, подаци су алармантно лоши када је реч о површинама које се наводњавају, не само на територији општине Ириг, већ и цело АП Војводине (само 3,8% укупних пољопривредних површина). Општина Ириг намерава да се у наредном, планском, периоду, активира у делу уређења каналске мреже, како би се отворила могућност пољопривредницима наводњавање површина. Повећање површина које се наводњавају омогућиће боље коришћење земљишта, на дужи рок.

Врста мере	Обезбеђивање добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести, како би се реализовала предложена мера су: <ul style="list-style-type: none"> • Пројектно-техничка документација • Јавна набавка • Извођење радова
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	10.000.000 дин годишње
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг и Влада АП Војводине

Мера 14.5 - Санација и изградња атарских путева

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Уређење атарских путева посао је из надлежности локалних самоуправа, а ове послове је потребно реализовати редовно, и планирати средства сваке године. Не може се рећи да је мера развојна и да се може директно мерити утицај на постизање показатеља

циља, али је мера која је свакако неопходна и која омогућава функционисање пољопривредне производње. Средстав за ове намене потребно је одређивати сваке године у оквиру локалног буџета. Средстав за ове намене додељују се и од стране Владе АП Војводине.	
Врста мере	Обезбеђивање добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести, како би се реализовала предложена мера су: <ul style="list-style-type: none"> • Аплицирање за средства или обезбеђивање средстава из сопствених средстава • Уређење атарских путева
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	40.000.000 дин. годишње
Потенцијални извор финансирања	ПС за пољопривреду, водопривреду и шумарство АП Војводине; Општина Ириг

Мера 14.6 - Подстицаји за ревитализацију постојећих и подизање нових засада винове лозе

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
Виноградарство је традиција подручја општине Ириг. Некад су подручје карактерисале велике површине под засадима винове лозе, којих је данас далеко мање. Веома је значајно да Општина пружи подршку подизању нових засада, као и ревитализацији постојећих, који то захтевају. Подршку треба дати у виду субвенција за набавку засада, али и за едукативне и информативне активности, које би анимирале становништво које има слободне пољопривредне површине. Пожељно би било у ове активности укључити и велике винаре са подручја, који би били заинтересовани за сарадњу и умрежавање.	
Врста мере	Подстицајна мера
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести, како би се реализовала предложена мера су: <ul style="list-style-type: none"> • Издајање средстава у оквиру буџета • Дефинисање програма подстицаја са очекиваним резултатима и показатељима, и планом праћења и извештавања • Дефинисање конкурса, са условима • Спровођење конкурса • Потписивање уговора • Праћење и вредновање постигнутих резултата
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	2.000.000 дин. годишње
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг

Мера 14.7 - Развој органске пољопривредне производње

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Органска пољопривреда свакако је стратешки значајан правац развоја привреде АП Војводине, и задатак сваке локалне самоуправе, која за наведено има услове. Развој органске пољопривреде заузима и значај део приоритетног циља "повећана конкурентност пољопривреде" у оквиру Плана развоја АП Војводине до 2030. Покретање органске пољопривредне производње је веома захтевно, доста скупо и тражи одрицања од прихода у једном периоду (конверзија), због чега је подстицај локалне самоуправе веома значајан. Тражња за органском храном је све већа, а Ириг има изузетно повољан положај за продају оваквих производа, како због близине великих градова, тако и због бањских капацитета, који привлаче велики број туриста, и којима се овакви производи могу понудити.

Врста мере	Подстицајна мера
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести, како би се реализовала предложена мера су: Обезбеђење бесплатних садница винове лозе
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	5.000.000 дин.
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг

Приоритетни циљ 15 - Унапређени услови за убрзан развој туризма у општини Ириг

Опис циља:

Општина Ириг има врло повољне географске и природне карактеристике за развој туризма, јер се налази на обронцима Фрушке горе, у централном делу Срема. Веома су значајне њене рељефне карактеристике, као и њене геолошке особине, које утичу на све друге њене природне одлике: хидролошке, педолошке, биљни покривач, као и балнеолошки потенцијал. Умерена континентална клима, такође погодује разноврсној туристичкој понуди, јер омогућују активности током целе године. Фрушка гора је издвојена као примарна туристичка дестинација, а Бања Врдник је сврстана у бањска туристичка места националног значаја. бања Врдник и општина Ириг се налазе у економски најпросперитетнијем простору, са великим урбаним агломерацијама Београдом и Новим Садом у близини (на мање од сат времена вожње сопственим превозом), које представљају туристички најпотентнија емитивна тржишта за будући туристички производ, пре свега бање Врдник, али и општине Ириг у целини.

Општина Ириг има задовољавајуће снаге за развој конзистентног сета туристичких производа. Имајући у виду појединачну препознатљивост главних атракцијских основа и кључних носилаца понуде, могуће је образовати адекватну маркетинг

подршку, пре свега кроз онлајн промоцију, како би се идентитет читаве општине Ириг могао развити. На том основу би се даље увезале појединачне атракције и индивидуална искуства, у дестинацијске производе базиране на доживљајима. Уз одговарајући приступ дестинацијском менаџменту, могуће је читаву причу туризма општине Ириг усмерити ка савременом концепту управљања и маркетинга дестинације чији су туристичких производи и доживљаји јасно диференцирани у односу на конкуренте, и јасно прилагођени циљаним тржишним сегментима. Уређење урбаних целина и руралних простора, укључујући битне објекте културно – историјске и верске вредности, односно структурирање и налажење финансирања за исто, ће представљати један од најизазовнијих корака у наступајућем процесу, при чему ће се системски морати да решава јачање капацитета људских ресурса; Туристички развој неће моћи да самостално осигура брз економски развој општине Ириг и заустављање негативних демографских трендова, иако ће у средњем и дугом року сигурно допринети својим веома позитивним утицајем на обе категорије.

Кроз предложени приоритетни циљ, општина Ириг ће у наредном планском периоду акценат пре свега ставити на припрему пројектно-техничке документације како би правовремено аплицирала код домаћих и страних донатора, а у циљу реализације великих капиталних инвестиција. Ове инвестиције, предложене у наставку у облику мера, односе се пре свега на унапређење стања значајних туристичких атракција и објеката који се могу претворити у одређене мултифункционалне културне, туристичке и спортске садржаје. Приоритетни циљ наслања се на неколико кровних планских докумената, а ту је пре свега Стратегија развоја туризма Републике Србије до 2025. а која препознаје општину Ириг као део дестинације ” Нови Сад, Фрушка гора и Сремски Карловци”, заједно са другим локалним самоуправама наведеног подручја. Даље, Програм развоја туризма АПВ 2023-2025. апострофира дестинацију ”Срем и Фрушка гора”, где је општина Ириг препозната као једна од главних дестинација. На локалном нивоу израђен је и документ јавне политике Стратегијски мастер план општине Ириг, усвојен је 2021. годину, значајно пре креирања мера у оквиру приоритетног циља 13 плана развоја, због чега је добар део мера преузет из наведеног документа. Како Стратегијски мастер план обухвата и велики број инвестиција које нису у надлежности локалне самоуправе, у овом делу су идентификоване и у план развоја укључене само оне мере које могу бити саставни део оваквог плана, односно које локална самоуправа може уврстити у своје оперативне и финансијске планове.

Веза – ЦОР/Подциљеви Агенда 2030	8 ДОСТОЈАНСТВЕН РАД И ЕКОНОМСКИ РАСТ 	Веза – преговарачка поглавља са ЕУ
Циљ 8. Промовисати континуиран, инклузиван и одржив економски раст, пуну и продуктивну запосленост и		Поглавље 20: Предузетништво и

достојанствен рад за све	индустријска политика
8.9. До краја 2030. осмислити и применити политике за промовисање одрживог туризма који ствара радна места и промовише локалну културу и производе	

Показатељ исхода - базни	Показатељ исхода 2030
Удео запослених у сектору услуга смештаја и исхране, као % укупног броја запослених: 16,1% Извор: Аналитички сервис ЈЛС, 2021.	Удео запослених у сектору услуга смештаја и исхране, као % укупног броја запослених: 20% Извор: Аналитички сервис ЈЛС, 2030.
Издавања за туризам из локалног буџета – 5,45% (просек 2018 – 2020.) Извор: Завршни рачуни Општине	Издавања за туризам из локалног буџета – 12% (просек 2024 – 2030.) Извор: Завршни рачуни Општине
Годишњи приходи од туризма општине Ириг -5.000.000 дин., 2023	Годишњи приходи од туризма општине Ириг - 20.000.000 дин. (2030.)
Годишњи број долазака туриста: 67.882 Годишњи број ноћења туриста: 176.359 (2022. Туристичка организација општине Ириг)	Годишњи број долазака туриста: 100.000 Годишњи број ноћења туриста: 250.000 (2030. Туристичка организација општине Ириг)

Мера 15.1 - Уређење и опремање језера Борковац (акумулација Кудош)	
Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља	
<p>Мера даје допринос развоју језерског туризма на постојећим акумулацијама кроз унапређење услова за рекреацију и бављење спортом у склопу туристичке понуде Општине. У првој фази реализације треба урадити размуљивање језера, док у наредној фази треба изградити приступни пут. Након наведеног следи изградња пешачких и бициклистичких стаза и расвете, уређење риболовачке стазе по међународним стандардима, постављање кућица за риболовце и туристе, постављање дрвених сунцобрана са клупама за посетиоце, обележавање паркинг места, изградњу спортско-рекреативних терена, докова за купаче и чамце, плутајућих понтона, уређење простора за кајакаше и постављање телескопских маркера за старт и циљ за потребе кајакашких и веслачких такмичења. Укупно 4,5км обале језера и 608.560 м2 површине језера. Ова мера даје директан допринос достизању показатеља приоритетног циља, како број туриста и прихода од истих, тако и повећања број запослених у сектору.</p>	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	<p>Прва активност и предумов за све друге активности свакако је израда плана детљне регулације (израда у току);</p> <p>Након ове активности потребна је израда пројектно-техничке документације и исходавање дозвола;</p> <p>Следи обезбеђивање потребних средстава за</p>

	реализују ове капиталне инвестиције
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	1.500.000,00 евра
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг; АПВ

Мера 15.2 - Уређење и опремање приобаља језера Међаш (Шатринци)

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Постојећа акумулација на јужним обронцима Фрушке горе, представља изузетно перспективно подручје за развој језерског туризма на чијем приобаљу је планирана изградња кампинг одморишта, првенствено као транзитног кампа (са свом пратећом инфраструктуром и прикључцима за возила). Изградња пешачких и бициклических стаза са правцима повезивања са туристичким садржајима на источном подручју општине Ириг (манастир Крушедол и Гргетег, салаши, винарије, ресторани), као и уређење риболовачке стазе по међународним стандардима с обзиром да се на језеру одржавају многобројна риболовачка такмичења. Постављање кућица за риболовце и туристе, постављање дрвених сунцобрана са клупама за посетиоце, обележавање паркинг простора, изградњу спортско-рекреативних терена, уређење језерске плаже и постављање докова за купаче и чамце, постављање плутајућих понтона. У непосредној близини језера у току је припрема планског основа за уређење и изградња – Међаш Lake Еко Resort-а, уз поштовање највиших еколошких и урбаних стандарда; укупна површина 480.000 м². Као и код претходне мере, и код ове се очекује директан допринос остварењу показатеља исхода, у случају реализације овакве капиталне инвестиције.

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести како би се реализовала предложена мера су: <ul style="list-style-type: none"> • Производња ППО Ириг • Израда ПДР или УП • Израда пројектно техничке документације • Исходовање дозвола • Обезбеђивања финансијских средстава за инвестицију • Спровођење јавне набавке • Извођење и завршетак радова (кампинг одмориште, бициклическе стазе, расвета, туристички мобилијари)
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	600.000,00 евра
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг; АПВ

Мера 15.3 - Изградња и уређење интегрисане мреже бициклических и пешачких стаза дестинације Фрушка гора (Ириг) са конекцијом на дунавску бициклическу стазу Еуровело 6 (Сремски Карловци, траса Нови Сад – Београд)

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Циљ реализације мере је стварање интегрисане мреже међусобно повезаних пешачких и бициклических рута на подручју Општине Ириг, Бања Врдник, са транснационалним бициклическим коридором Еуровело 6 (Београд-Нови Сад – конекција Сремски Карловци), са пунктовима на кључним тачкама интересовања циклотуриста и рекреативаца (винарије, манастири, резервоари, туристичко рекреативни локалитети, видиковци, места за кратки одмор и уживање у локалним гастрономским специјалитетима). Делови пешачких и бициклических рута могу да се користе и за јахање. Систем пешачких и бициклических рута треба да буде доступан на мапама, које посетиоци могу добити на различитим местима дестинације (у центрима за посетиоце, хотелима, сувенирницама, инфо центру за туристе), као и на дигиталним апликацијама са снимљеним GPS положајима рута доступним паметним мобилним телефонима. Пројектом би се означиле пешачке / бициклическе стазе (табле, инфо пунктови са информацијама о дужини стазе, циљу, времену које је потребно до циља, број руте, као и могућност најма опреме за пешачке и бициклическе активности); укупна дужина 45 км. У пројекат улазе и шетно-бициклическе стазе предвиђене за реализацију у обухвату физичког мастер плана развоја туризма бање Врдник (оквирне дужине око 10 км). Као веома битна активност која претходни оваквај инвестицији свакако је израда студије мапирање и GPS снимања интегрисане мреже пешачких и бициклических рута са конекцијом на Еуровело, која је завршена.

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести како би се реализовала предложена мера су: <ul style="list-style-type: none"> • Студија • Израда пројектно- техничке документације • Исходовање дозвола (у зависности од врсте стазе) • Обезбеђивања финансијских средстава за инвестицију • Спровођење јавне набавке • Извођење и завршетак радова по приоритетним правцима
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	1.500.000,00 евра
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг; АПВ

Мера 15.4 - Изградња спортских објеката за спортске припреме и рекреативни спорт у бањи Врдник – за потребе развоја туризма

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Мера подразумева формирање спортско-рекреативне зоне у планском подручју бање Врдник за припреме спортиста и рекреативне активности свих категорија

становништва. Концепт је да се заокружи целина и омогући атрактивност бање Врдник у јако битном сегменту спортских путовања, односно спортских припрема, спортских кампова, такмичења и слично. Овај сегмент има високу валоризацију у периодима када не постоји класична туристичка тражња и као такав је компатибилан са тражњом других тржишних сегмената. Циљ пројекта је формирање спортско-рекреативне зоне у планском подручју бање Врдник за припреме спортиста и рекреативне активности свих категорија становништва. Предлаже се изградња два фудбалска терена са вештачком травом (један са атлетском стазом), два кошаркашка и два одбојкашка терена и трим стазе са тартаном, терени за рукомет и тенис, као и других компатибилних садржаја у оквиру спортско рекреативне зоне бање Врдник. Предлаже се изградња наведених спортских садржаја као и уређење постојећег фудбалског терена. Поред спортских објеката планирани су и пратећи садржаји (санитарни, гардеробни, спремишни, гледалишни и др.). Предвиђено је коришћење савремених материјала, као и постављање услова за евентуално накнадно надограђивање. Спортски објекти и сви компатибилни садржаји у оквиру зоне биће приступачни корисницима спортског и рекреативног комплекса, као и корисницима специјалне болнице „Термал“.

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести, након израде урбанистичког плана, како би се реализовала предложена мера су: <ul style="list-style-type: none"> • Израда УП • Израда пројектно техничке документације • Исходовање дозвола • Обезбеђивања финансијских средстава за инвестицију • Извођење радова
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	450.000,00 евра
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг; АПВ

Мера 15.5 - Пројекат истраживачких радова, конзервације и ревитализ. споменика културе "Врдничка Кула"

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Мера би се реализовала фазно и обухвата истраживачке радове, конзервацију и ревитализацију објеката Врдничка кула са утврђењем, која представља значајно културно наслеђе и има потенцијал у контексту промоције културног туризма на дестинацији као својеврсног историјског локалитета и препознатљивог обележја Бање Врдник. Израда пројектно-техничке документације према условима Завода за заштиту споменика културе Сремска Митровица, спровешће се након спроведених истраживачких радова с обзиром да је „Врдничка кула“, само део утврђења са улазном капијом на источном бедуу. Приступ утврђењу биће обезбеђено трасирањем и изградњом пешачких и бицикличке стазе са источне стране у зони главне капије тврђаве. У ободном делу заштитне зоне III тврђаве планиран је објекат

за пријем посетилаца, презентацију и имаће сувенирницу. За посетиоце планирана је дигитална презентација културно-историјског наслеђа у виду историјског времеплова, интерактивне мапе и 3D модела врдничког утврђења; укупна површина 35.420 м ² .	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести, како би се реализовала предложена мера су: <ul style="list-style-type: none"> • Истраживачки радови • Израда пројектно техничке документације • Исходовање дозвола • Обезбеђивања финансијских средстава за инвестицију • Јавна набавка • Извођење радова
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	450.000,00 евра
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг; АПВ

Мера 15.6 - Интерпретациони центар Бање Врдник – ревитализација зграде старе Железничке станице

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

У оквиру старе зграде железничке станице која је за потребе експлоатације фрушкогорског угља од 1889. саграђена и пруга нормалног колосека која је спајала Руму и Врдник, налазио би се интерпретациони центар за туристе у оквиру којег посетиоцима било омогућено да се упознају са историјатом насеља Врдник, културним и индустријским наслеђем Врдника као што су стара и нова рударска колонија (рударско насеље), управна зграда рудника Касина, куће управника рудника и инжењера (Господски ред), као и занимљивости из новијег периода када је зграда са делом пруге коришћена као сценографија приликом снимања чувеног холивудског филма “Kelly’s Heroes”. У интерпретационом центру би били интерактивни панели на српском и енглеском језику са мањом музејском поставком предмета и фотографија из историјске грађе насеља Врдник и живота рудара из тог периода. У оквиру зграде био би предвиђен угоститељски објекат архитектонски дизајниран са мотивима из периода постојања рударског насеља и железничке пруге у Врднику; укупна површина 298 м².

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести како би се реализовала предложена мера су: <ul style="list-style-type: none"> • Развој ПДР центра насеља Врдник • Израда пројектно техничке документације за санацију, адаптацију и реконструкцију зграде железничке станице • Исходовање дозвола

	<ul style="list-style-type: none"> • Реализација поступка добијања финансијских средстава • Јавна набавка • Обезбеђивања финансијских средстава за инвестицију • Извођење радова
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	475.000,00 евра
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг; АПВ

Мера 15.7 - Конзервација и ревитализација културно-историјских целина под претход. заштитом у Врднику (Стара и Нова рударска колонија, Господски ред, Старо рударско гробље)

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Овом мером би се обезбедила техничка заштита најзначајнијих просторно културно историјских целина у насељу Врдник (Стара и Нова рударска колонија, Господски ред, Старо рударско гробље) са комплетном применом методологије ревитализације, израде инвестиционе документације у склопу пројектовања и извођења радова. У Старој рударској колонији очувано је више од двадесет стамбених зграда, као и објекат стана инжењера. Колонија представља добар очуван пример раног комуналног радничког становања. Старо рударско гробље као спомен гробљепарк потребно је хортикултурно уредити у пејзажном стилу са партерним уређењем, у складу са просторним могућностима и наменом; укупна површина 108.743 м².

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	<p>Активности које је потребно спровести, након развоја ПДР центра насеља Врдник, како би се реализовала предложена мера су:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Спровођење истраживачких радова ради утврђивања стања објеката са анализом могућности коришћења и наменом • Израда инвестиционе техничке документације за конзервацију и ревитализацију објеката • Исходавање дозвола • Реализација поступка добијања финансијских средстава • Јавна набавка • Извођење радова
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	400.000 евра
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг; АПВ

Мера 15.8 – Ревитализација рудника мрког угља у Врднику као индустријско наслеђе

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Бања Врдник проглашена је за шесту бању АП Војводине, са свим својим природним, економским и друштвеним потенцијалом, поседује јединствену вредност на територији целе покрајине Војводине – индустријско наслеђе .Рудник мрког угља Врдник под видом индустријског туризма. Овом мером би се обезбедило очување културног наслеђа РМУ Врдник са традицијом дугом 164 године, производњом врло квалитетног мрког угља (од 1804 – 1968. године) који је био благодет насеља Врдник, Општине Ириг и ове регије.

У савременом свету туризма, а нарочито економског као вида туризма, већ дуги низ година Европа и свет улажу у развој поменутог туризма, како би представили младим генерацијама погоне и постројења која су били мотор светског економског развоја. Широм Европе уложена су значајна материјална и финансијска средства у оспособљавању индустријских гиганата, фабрика и рудника

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести, након развоја ПДР центра насеља Врдник, како би се реализовала предложена мера су: <ul style="list-style-type: none"> • Спровођење истраживачких радова ради утврђивања стања • израда студије изводљивости и бизнис план за изградњу објеката у циљу ревитализације рудника мрког угља • Израда инвестиционе техничке документације за изградњу објеката • Исходовање дозвола • Реализација поступка добијања финансијских средстава • Јавна набавка • Извођење радова
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	3.000.000 динара (студија и техничка документација) 25.000.000 евра извођење радова
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг; АПВ, ИПА фондови ЕУ

Мера 15.9 - Интерпретациони центар културно-историјског наслеђа – Ириг на Светој Фрушкој гори

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Мера има за циљ креирање системског приступа за валоризацију културно наслеђа Фрушке горе (са Иригом као историјском фрушкогорском престоницом на чијој територији је највећи број фрушкогорских манастира), као јединствене целине, са изградњом Интерпретационог Центра културно-историјског наслеђа, у којој би посетиоцима Центра било презентовано културно историјско наслеђе Фрушке Горе, кроз сталну музејску и мултимедијалну поставку . Центар посетиоцима треба да пружи целовиту организацију и комуникацију искустава културно-историјских

елемената овог простора у оквиру којег би радио Информациони центар са комплетном понудом са мапама и обавештењима за посету фрушкогорским манастирима и другим локалитетима, те са комерцијалном понудом. Интерпретациони центар треба да на иновативан начин прикаже посетиоцима вредности ових локација и целог подручја. Поред сталне музејске поставке, у Центру би посетиоцима биле презентоване, пре одласка на жељену дестинацију, виртуелне туре културно-историјског наслеђа Фрушке горе. Потенцијални локалитет Центра-подручје код манастира Ново Хопово. Манастир Ново Хопово налази се на најприступачнијој локацији у Националном парку, у близини државног пута 16 реда бр.21. Први специфичан циљ пројекта јесте да се кроз рад Центра, успостави интегрисан, иновативан и заједнички институционални приступ у презентовању и промовисању културно историјског наслеђа Свете Фрушке горе, подизањем нивоа услуге у складу са међународним стандардима, у области културног и верског туризма, поред спа велнес, здравственог и винског туризма. У реализацији пројекта у раду интерпретационог Центра, поред сарадње општине Ириг и СПЦ (Епархије сремске), у циљу свеобухватне валоризације културно-историјског наслеђа Свете Фрушке горе, који захтева мултидисциплинаран стручан приступ, почев од ликовних вредности и архитектуре фрушкогорских манастира који представљају основни фонд српске барокне културе, затим књижевног наслеђа до историјске улоге духовних и световних владара у очувању културног и националног идентитета, подразумевало би и подршку других националних и државних институција и удружења (Влада РС, Покрајинска Влада, Матице Српске, САНУ, образовних и научних институција и различитих удружења); укупна површина је 1.000 м² Други специфичан циљ пројекта је да се кроз ангажовање компететних националних институција, у посебном амбијенту Фрушке горе, на самом извору националног културног наслеђа, обезбеде услови даљег научног проучавања културног наслеђа и њеног системског презентовања и промовисања, кроз организацију различитих тематских скупова и догађаја на националном и међународном нивоу. Трећи специфичан циљ – Центар би у наредним фазама поред интерпретационе улоге могао да добије и међународни научни и образовни карактер, оснивањем сталне канцеларија Међународног славистичког центра и покретањем Хоповске летње школе српског језика, за децу из дијаспоре, којој би током боравка на Фрушкој гори био организован одмор са учењем српског језика и упознавање националног духовног и културног наслеђа Фрушке горе

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	<p>Активности које је потребно спровести, након израде идејног решења зграде Интерпретационог центра (локалитет Хопово), како би се реализовала предложена мера су:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дефинисање протокола о сарадњи и локалитета Центар између општине Ириг и Епархије сремске • израда планског документа и пројектно техничке документације • Исходовање дозвола • Реализација поступка добијања финансијских средстава • Јавна набавка • Извођење радова

Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	1.100.000,00 евра
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг; АПВ; Буџет РС

Мера 15.10 - Иришки подруми – вински музеј на Фрушкој гори (обнова винских подрумских етажа и фасада зграда старог језгра насеља Ириг и адаптација подрумске етаже зграде „Рајковац“ у вински музеј)

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Мера има за циљ промоцију Ирига као винске дестинације, кроз формирања винске улице са реконструисаним и ревитализованим подрумским етажама и објектима у старом градском центру Ирига као заштићене просторно културно историјске целине. Специфичан циљ је подршка малим винаријама на територији општине Ириг, које би у винској улици изнајмљивали простор у подрумским етажама за дегустацију и продају својих производа. Амбијенталним уређењем винске улице у старом језгру Ирига и ревитализацијом старих винских подрума добило би се очување стилских И традиционалних вредности културног наслеђа Ирига у функцији развоја и унапређења винске дестинације Фрушка гора – винског региона Војводина. Мера такође има за циљ промоцију Фрушке горе као винске дестинације, кроз отварање Музеја вина у којем би била презентована дуга и богата традиција виноградарства Ирига и Фрушке горе. Поред музејске поставке у подруму и башти зграде би била и дегустациона сала и Wine Show Room, са фрушкогорским винима, где би посетиоци уз дегустацију и могућност куповине вина, биле презентоване винске туре по Фрушкој гори и локалитети иришких и фрушкогорских винарија. Специфичан циљ пројекта била би подршка посебно малим и неафирмисаним фрушкогорским винаријама кроз излагање и промовисању њихових производа, као и организовање различитих манифестација у музејском простору; укупна површина 650 м².

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести, како би се реализовала предложена мера су: <ul style="list-style-type: none"> • Ревизија Идејног архитектонског пројекта обнове фасада и подрумских етажа по фазама • Исходовање дозвола • Реализација поступка добијања финансијских средстава • Јавна набавка • Извођење радова
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	900.000,00 евра
Потенцијални извор финансирања	Аутономна покрајина Војводина

Мера 15.11 - Ревитализација зграде Дома културе – Српска читаоница Ириг

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Посебна вредност у згради Дома културе јесте седиште Српске читаонице у Иригу, као националне културно-историјског наслеђа, која је прва и најстарије грађанско читалиште у Срба, основано 1842. године. У оквиру читаонице налази се галерија у којој се организују изложбе сликара, вајара, фотографа. Простор српске читаонице као институције од националног значаја, потребно је адаптирати, санирати и технички опремити, ради даљег унапређења основне делатности. У осталом делу зграде Дома културе потребно је извршити значајне грађевинске и занатске радове, реконструкцију, адаптацију и санацију објекта, у циљу унапређења функционалности рада, његове приступачности И атрактивности посетиоцима, као централног мулти-функционалног културног објекта јавне намене у општини Ириг. У оквиру реализације овог пројекта потребно је спровести партерно уређење платоа испред Дома културе; укупна површина 2.000 м².

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести, како би се реализовала предложена мера су: <ul style="list-style-type: none"> • Израда пројектно техничке документације за санацију, адаптацију и реконструкцију зграде • Исходовање дозвола • Реализација поступка прибављања финансијских средстава • Јавна набавка • Извођење радова
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	500.000,00 евра
Потенцијални извор финансирања	Министарство културе РС и Покрајинска Влада АП Војводине

Мера 15.12 - Изградња жичаре

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Подизање нивоа квалитета туристичког боравка у општини Ириг кроз изградњу жичаре/гондоле које ће повезивати највише врхове Фрушке горе и будући адреналински парк (напуштени рудник) са туристичким центром бање Врдник. У контексту реализације овог пројекта, неопходно је размотрити опцију повезивања будућег адреналинског парка (напуштеног рудника) ревитализацијом постојеће жичаре, чиме би се остварила веза са Дунавом и омогућило посетиоцима који долазе са реке да посете бању Врдник на јединствен и узбудљив начин. Са друге стране, реализацијом овог пројекта, а заједно са планираним пешачким и бициклическим стазама, креира се заокружен круг доживљаја природе на један другачији начин. Такође, омогућава циљаним сегментима у категорије 60+ да имају активни доживљај природе у форми која им одговара, исто као и породици са малом децом; Приликом

постављања атракција, постојећа флора и фауна се неће нарушити, нити има негативних утицаја на природну средину. Додатно, пратећом инфраструктуром – постављањем паркинга (позиција 8. у физичком мастер плану), жичара ће, уз остале атракције, бити доступна и дневним посетиоцима.	
Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести, како би се реализовала предложена мера су: <ul style="list-style-type: none"> • Израда пројектно техничке документације • Реализација поступка прибављања финансијских средстава • Јавна набавка • Извођење радова
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	5.700.000,00 евра
Потенцијални извор финансирања	Буџет РС

Мера 15.13 - Уређење централног парка са амфитеатром (централна позиција у мастер плану нове бање, 6. и 7. – спаја интегрисани велнес ризорт са центром насеља Врдник)

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Централни парк представља срце бање Врдник и као такав мора да одише духом и амбијентом Фрушке горе, са централним алејама дрвећа, у складу са поднебљем и пејажним решењима, шеталишним стазама и одговарајућим парковским мобилијаром. У оквиру парка издвојен је и амфитеатар, који представља јавну позорницу и централно место организације различитих манифестација и концерата, а опет у духу самог националног парка.

Врста мере	Обезбеђење добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Активности које је потребно спровести, како би се реализовала предложена мера су: <ul style="list-style-type: none"> • израда пројектно техничке документације • обезбеђивање средстава за капиталну инвестицију • Извођење радова
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	6.300.000,00 евра
Потенцијални извор финансирања	Покрајинск Влада АП Војводине

Мера 15.14 - Израда оперативног маркетиншког плана са програмом брендирања као дестинације

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

<p>Мера има за циљ дефинисање оперативних корака и задатака, са јасним улогама и календаром активности, које би биле представљене у форми оперативног маркетиншког плана. Овај план би имао задатак да изрази најбоља решења када је реч о брендирању дестинације и креирању туристичких програма и алата за њихову промоцију. Мера укључује свакако и континуиране активности развоја туристичких производа и дестинацијског менаџмента.</p>	
Врста мере	Обезбеђивање добара и пружање услуга
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	<p>Активности које је потребно спровести, како би се реализовала предложена мера су:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Израда оперативног маркетиншког плана са програмом брендирања • Усвајање Плана • Праћење имплементације • Извештавање
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	2.000.000,00 динара
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг; АПВ

Мера 15.15 - Развој људских ресурса у области унапређења стручног образовања / образовања одраслих у циљу решавања потреба за кадровима у туризму

Начин на који мера доприноси остваривању приоритетног циља

Као и код других малих општина, тако и у општини Ириг људски ресурси представљају основну баријеру у тржном развоју. Одлив младих пре свега, али и све веће потребе за специфичним знањима и искуствима, стварају проблем у имплементацији већих туристичких пројеката, али и недовољно развијено предузетништво у овој, као и другим областима. Општина Ириг ће, кроз ову меру, у планском периоду, активно радити на подизању капацитета људских ресурса у области туризма и угоститељства, кроз различите облике стручног образовања, доквалификације, преквалификације, помоћ у развоју старт-ап програма и слично. Без активног рада на унапређењу постојећих и развоју нових знања, као и привлачењу кадрова из других средина, претходно планиране капиталне инвестиције неће имати прилику да дају очекиване приходе од туризма

Врста мере	Информативно-едукативна
Опис мере / активности које је потребно спровести за реализацију мере	Општина ће кроз појединачне специфичне програма, кроз све буџетске године на које се односи план развоја, планирати одређене активности стручног усавршања и других облика неформалног образовања
Одговорна институција	Општина Ириг
Процењена финансијска средства за спровођење мере	1.000.000 годишње
Потенцијални извор финансирања	Општина Ириг

5. Овир за спровођење, праћење спровођења, извештавање и вредновање

У оквиру овог поглавља представљен је механизам улога, одговорности као и календар активности када је реч о процесу праћења спровођења, извештавања и вредновања усвојеног Плана развоја општине Ириг. Наведени процес се спроводи у циљу повећања ефикасности у спровођењу и повећању вероватноће остваривања приоритетних циљева.

Праћење спровођења

Праћење спровођења је континуирана активност, која се спроводи свакодневно током године. За потребе спровођења Плана развоја општине Ириг 2023-2030. креиран је институционални оквир са два основна нивоа структуре, а то су:

- координационо тело (доносиоци одлука унутар локалне самоуправе) и
- носиоци мера дефинисани у оквиру Плана.

Наведена структура врши праћење остваривања приоритетних циљева по учинцима, одступања тј. разлику уколико постоји, доноси одлуке за превазилажење насталих одступања, изазова и проблема када је реч о постизању учинака.

Координационо тело има координатора чија улога је прикупљање информација о спровођењу мера и одржавање континуиране комуникације, пре свега између координационог тела и носиоца мера, детектовање проблема и давање препоруке за решавање истих, праћење усаглашености средњорочних планова институција са мерама у Плану развоја, припрема материјале, извештава координационо тело, и обавља административно-техничке послове.

План развоја се спроводи путем средњорочног плана, тј. средњорочни план је алат за операционализацију. Спровођење се врши тако што се подаци прикупљају за сваку од активности у оквиру мера. Процес прикупљања и обраде података у вези са реализацијом појединачних активности у оквиру сваке од мера, као и података о остваривању конкретних показатеља (за мере и циљеве) је одговорност руководиоци одељења, у складу са надлежностима. Подаци се прикупљају из различитих примарних и секундарних извора (дефинисани обрасци за прикупљање од носиоца мера, званична статистика, анкете/упитници по потреби).

Вредновање

Вредновање је утврђивање степена промене који је настао спровођењем мера из Плана развоја и степен достизања приоритетних циљева, а спроводи се периодично. Вредновање се врши на основу података добијених од руководиоца одељења, органа и организација одговорних за спровођење мера, али и података добијених из званичних статистичких база. Утврђивање степена настале промене спровођењем плана развоја треба да укаже на потенцијалну потребу преиспитивања и унапређења (ревизије) Плана развоја. Вредновање се може вршити интерно и екстерно. Уколико се врши интерно неопходно је формирати посебну комисију. Екстерним путем вредновање се

може извршити ангажовањем спољних независних консултаната који ће тај поступак спровести.

Извештавање

Извештавање се реализује кроз извештавање о спровођењу средњорочних планова, извештавајући на тај начин и о спровођењу Плана развоја. У периоду спровођења Плана развоја, општина Ириг ће израђивати две врсте извештаја, а то су:

- годишњи извештај о спровођењу средњорочног плана који је истовремено и извештај о спровођењу Плана развоја
- трогодишњи извештат о постигнутим учинцима Плана развоја

Узимајући у обзир чињеницу да ће општина Ириг средњорочни план израђивати током 2023. године, а за период 2024-2026., први извештај о спровођењу средњорочног плана биће израђен у марту 2026. године за претходну годину, чиме ће бити израђен и извештај о спровођењу Плана развоја. Први извештај о постигнутим учинцима Плана развоја биће израђен у првом кварталу 2026. а најкасније до јуна наведене године, за претходни трогодишњи период.

Предлог извештаја о учинцима спровођења Плана развоја утврђује Општинско веће и исти подноси Скупштини општине (најкасније у року од шест месеци од истека трогодишњег периода спровођења). Након усвајања извештаја о учинцима Плана развоја, Општинско веће, као и Скупштина Општине, могу утврдити потребу за спровођењем ревизије Плана развоја, уз образложење разлога за ревизију. У случају утврђивања потребе, поступак ревизије Плана развоја биће спроводен по истој процедури која је дефинисана и за усвајање Плана развоја.

6. Прилог

Прилог 1 – Анализа у области економског развоја

Прилог 2 – Анализа у области друштвеног развоја

Прилог 3 – Анализа у области инфраструктуре и заштите животне средине

Прилог 5 – Решење о формирању координационог тима

Прилог 6 – Решење о формирању тематских радних група

Слике, табеле, графикони